Episode din istoria Resbelului Independenţei României

AMASOANA

DE LA

RACHOVA

NUVELA ORIGINALA

COMPUSA DE

N. D. POPESCU

EDIŢIUNEA II-a

Ilustrată cu două gravuri.

BUCURESCI

EDITURA LIBRARIEI H. STEINBERG

7. CALEA RAHOVEI — 7.

1889

DE ACELAŞI AUTOR

în ediţie separată

DEPOSITUL LA H. STEINBERG

Amazoana de la Rachova	2-a ediţie	1	volum
Banul Mărăcine, ilustrat	2-a „	1	„
Bujor Haiducul, ilustrat	2-a „	1	„
Codreanu Haiducul, ilustrat	1-a „	1	„
Constantin Brâncoveanu, ilustrat	2-a „	1	„
Fata de la Cozia, ilustrat	2-a „	1	„
Iancu Jianu Zapciu, ilustrat	1-a „	1	„
Iancu Jianu Haiduc, ilustrat	4-a „	1	„
Istoria Resbelului Româno-Turc	3-a „	2	„
Maria Putoianca, ilustrat	2-a „	1	„
Miul haiducu, ilustrat	3-a „	1	„
Moartea luĭ Bujor, ilustrat	1-a „	1	„
Prisonierul de la Plevna, ilustrat	3-a „	1	„
Radu Anghel	1-a „	1	„
Radu al III-lea cel frumos	1-a „	1	„
Sentinela de la Griviţa, ilustrat	2-a „	1	„
Tunsu haiducu, ilustrat	3-a „	1	„

Şi vor eşi în curênd succesiv:

Alexandru Lăpuşneanu, ilustrat	1	volum
Botezul de sânge, ilustrat	1	„
Căpitanul Buzdugan, ilustrat	1	„
Dumitraşcu Cantemirŭ, ilustrat	1	„
Epoca Ghiailescilor, ilustrat	1	„
Epoca Mavrocordaţilor, ilustrat	1	„
Juneţea luĭ Mihaiŭ Viteazu, ilustrat	1	„
Mihaiŭ Viteazul şi călăul, ilustrat	1	„
Mărirea luĭ Mihaiŭ Viteazu, ilustrat	1	„
Mihaiŭ Viteazul, domn al Ardealuluĭ, Moldoveĭ şi Ţĕreĭ Românescĭ	1	„
Mihnea cel rĕŭ, ilustrat	1	„
Mircea cel bătrân, ilustrat	1	„
Moscenitoriĭ luĭ Radu Negru, ilustrat	1	„
Peneş Curcanu, ilustrat	1	„
Postelnicul Constantin Cantacusino, ilustrat	1	„
Primul Rănit, ilustrat	1	„
Radu al III-lea cel frumos, ediţie nouă ilustrat	1	„
Radu Negru şi descălicătórea, ilustrat	1	„
Radu Vodă de la Afumaţĭ, ilustrat	1	„
Sora de caritate, ilustrat	1	„
Stefan Vodă cel mare, ilustrat	1	„
Testamentul luĭ Petru cel mare, ilustrat	1	„
Colecţiunĭ de nuvele, ilustrat	6	„
Colecţiunĭ de basme	3	„

24, Tip. Modernă Gr. Luis. Str. Academieĭ 24.

I

La douĕ ore din nópte!

Era nópte, cerulŭ era seninŭ, stelele scânteiaŭ pe cerŭ, luna în primele salle fase îşĭ arunca ultimele rad̦e argintiĭ peste suprafacia pămêntuluĭ ce părăsea şi natura părea că se leagănă ca şi muritoriĭ în braţele luĭ Morfeŭ. Numaĭ zefiriĭ mişcaŭ cu micele şi diafanele lorŭ aripe frund̦işiulŭ arborilorŭ şi din astŭ misteriosŭ reamătŭ produceaŭ un fel de musică monotonă dar plină de farmecŭ.

Pe când totŭ se repausa în braţele asteĭ tăcerĭ profunde, orologiulŭ Sântuluĭ George bătu douĕ ore, douĕ ore după med̦iulŭ nopţeĭ.

De o dată cu astŭ sunetŭ metalicŭ, se aud̦i în spaciŭ un altŭ sunetŭ multŭ maĭ micŭ, dar multŭ maĭ drăgălaşŭ, primulŭ sunetŭ ce s'a aud̦it îndată ce D-d̦eŭ a creatŭ o pereche umană, sunetulŭ unuĭ sărutatŭ. După aceia eşi de o dată dintr'un peptŭ bărbătescŭ şi din o guriţă de fetiţă următoarele cuvinte:

—Adio drăguţa mea.

—Adio iubitul meŭ.

Acestea se petreceaŭ într'una din nopţile de vară alle anuluĭ 1876, într'o suburbie depărtată, în facia uneĭ ferestre deschise înaintea cărora sta un bărbatŭ tînĕr facia în facia cu o jună fată allŭ căruĭ bustŭ îl lumina slaba licărire a luneĭ apuinde.

Casa la feréstra căreia se petrecea astă scenă *Schakesperiană* era cu unŭ rând, modestă ca maĭ tóte casele de ma-

hala, dar sclipitóre de curăţenie şi cu curtea transformată într'o veritabilă grădină. V'aşŭ spune cum era interiorulŭ asteĭ locuinţeĭ, dar întunericulŭ şi timpulŭ înnaintatŭ mĕ împiedică d'a vĕ da într'acest moment assemenĭ detaliurĭ.

In lipsă de timp să ne închipuim că interiorul ar fi fost ca şi esteriorulŭ, adică simplu dar curat, şi să ne grăbim d'a ne folosi de slaba lumină a luneĭ spre a face maĭ curênd cunoscinţă cu această pereche interesantă, care, precum se pare, vor fi principaliĭ eroĭ aĭ nuveleĭ ce avem înainte.

Bărbatul era unŭ june ca de 24 de anĭ, de statură potrivită; facia 'ĭ era smeadă, ochiĭ negri şi scânteietorĭ, sprîncenele castaniĭ şi bine arcuite, fruntea lată şi bărbătéscă, gura mică, nasul potrivitŭ, mustăţile nicĭ marĭ nicĭ micĭ, în fine o întregime bine proporţionată care avea ceva care atrăgea, fermeca şi înnebunea pe orĭ ce fată saŭ femee cu inima ceva maĭ înflăcărată.

Fata care era în întru caseĭ faţă în faţă cu ellŭ, despărţită de dênsul numaĭ cu nisce vergele de fierŭ nu tocmaĭ rarĭ nicĭ tocmaĭ subţirĭ, era o copilă ca de 18 anĭ frumuşică şi drăgălaşe ca un amoraşŭ. Peliţa-ĭ albă strălucitóre de frăgesime se îngâna cu o delicată nuanţă de rosă, ochiĭ sĕĭ negri ca obscuritatea scânteiaŭ sub două arcurĭ de sprîncene întocmaĭ ca o pereche de licuricĭ în mijlocul nopţiĭ, nasul sĕŭ drept şi proporţionatŭ părea că respiră suavul parfum allŭ amoruluĭ, iar busele salle de mărgean însufleţite de îmbătătórea flacără a amoruluĭ întredeschise ca şi petalele uneĭ rode de Maiŭ, sorbeaŭ cu deliciŭ voluptósa respiraţiune a iubituluĭ sĕŭ. Pe când peptulŭ sĕŭ alb ca primiĭ fulgĭ de zăpadă se agita ca şi o barcă în mijloculŭ valurilor sub unŭ subţirel vĕlŭ de milino, pe gâtul sĕŭ de lebădă se sbeguiaŭ mişcate de adierea vêntuluĭ de séra nisce bogate bucle de pĕrŭ negru de 'ĭ acopereaŭ capulŭ şi cădeaŭ în nenumărate creţurĭ pe spate şi în jurulŭ umerilorŭ sĕĭ.

După ce stătură maĭ bine de un cuart de oră într'o mută contemplaţiune faţă în faţă, maĭ lipiţĭ unul de altulŭ, maĭ busă în busă, ţinêndu-se strânsŭ de mână, spuindu-şĭ din a·

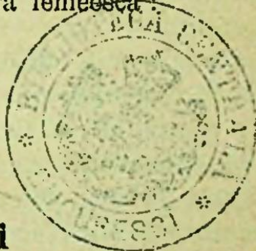
dênculŭ ănimeĭ prin limbagiulŭ ochilor, d'acelle sublime cuvinte pe carĭ nu le póte descri nimenĭ şi pe carĭ nu le póte simţi de cătŭ o fiinţă care în adevĕr a iubit, buzele lor se lipiră pentru a doua óră, unŭ allŭ doilea sărutatŭ merse să 'şĭ unească sunetulŭ cu allŭ celuĭ d'ăntăiŭ, şi după aceia mânele se descleştară cu părere de rĕŭ, feţele se depărtară cu măhnire şi amanţiĭ se despărţiră cu întristare ca cum nu s'ar fi înduratŭ unulŭ de altulŭ.

—Adio, disse junele trămiţĕnd cu mâna amanteĭ salle o plóie de sărutărĭ.

—Adio, rĕspunse fata ţinĕndu-şĭ cu palmele peptulŭ care se sbuciuma cu convulsiune.

După aceia junele dispăru şi fata închise ferestrele scoţĕnd din adênculŭ inimeĭ un suspin sgomotos şi prelungit. Indată ce dispăru astă pereche fericită, căcĭ e fericitŭ omul când iubesce şi este iubitŭ, se audi eşind dintr'o stradă vecină încă ne-luminată de îngrijitórea Municipalitate următórele cuvinte eşite dintr'o gură femeéscă:

—Mişcă birjarŭ, acum sciŭ totŭ.

II

Eroi Noştri

Avemŭ de urmăritŭ treĭ persóne spre a ne satisface curiositatea; două cunoscute şi una necunoscută. Sentimentalele nóstre lectóre, ar dori să facă o cunoscinţă maĭ întinsă cu interesanta Domnişóră care 'şĭ ocupa aşa de gingaşiŭ înaintatele ore alle nopţiĭ; adică să scie cum o chicma? de ce condiţiune era? dacă casa cea retrasă era propria eĭ locuinţă saŭ unŭ misteriosŭ locŭ de întêlnire favorisatŭ de vre o doică saŭ dădacă! şi altele conformŭ usuluĭ stabilit in lumea romanelorŭ; juniĭ lectorĭ şi chiar o parte din contingentulŭ sexuluĭ frumosŭ, ar dori să scie cine era junele amoresat? adică era el unŭ noŭ Romeo? un

june din societatea aleasă deghisatŭ în studentŭ spre a înşela inocenţa populară? orĭ era un veritabilŭ amant saŭ un Don-Juan de modă, caricaturistŭ allŭ tuturor sentimentelor nobile şi frumóse? etc. etc.. Copiĭ şi bĕtrâniĭ, din fire maĭ curioşĭ şi maĭ amatorĭ de lucrurĭ misteriόse şi supranaturale ar dori să cunóscă cine era persóna care a ḑis: mişcă birjar şi să afle unde s'a dusŭ şi pentru ce a ḑis: sciŭ totulŭ?

Ca să satisfacemŭ pe toţĭ de o dată ne e cu neputinţă; trebue dar să luăm lucrurile pe şartŭ începênd cu ce e maĭ lesne de spusŭ şi terminândŭ cu ce e maĭ difficil şi maĭ important. Vom spune dar indulgentelor lectóre că protegiata D-lorŭ se numesce Elisa Olimpianu, că este unica fiică a uneĭ vĕduve nicĭ tocmaĭ săracă nicĭ tocmaĭ bogată dar onestă, şi că face parte din clasa poporuluĭ; cassa de care ţinea feréstra era avere părintèscă şi că D-sa, nu s'a servitŭ nicĭ de deghisemêntŭ nicĭ de schimbare de domiciliŭ spre a'şĭ da pe faţă tînĕrul simţimênt ce se nasce în pepturile tuturor fetelorŭ cam pe la 18 anĭ. A vĕ spune ceia ce a făcut dupŏ ce a închisŭ ferestrele este de prisosŭ, fiind-că tóte câte aţĭ iubitŭ şi aţĭ fostŭ iubite şi câte iubiţĭ şi sânteţĭ iubite, sciţĭ că dupŏ o întêlnire amorósă în care ânima a trecut prin tóte chinurile purgatoriuluĭ, somnulŭ fuge departe de ochĭ şi în loculŭ sĕŭ vinŭ grămadă gândurile celle maĭ contradictoriĭ, temerile celle maĭ estravagante, speranţele celle maĭ dulcĭ şi nălucirile celle maĭ bisare.

Dupŏ ce am descrisŭ cam în treacătŭ pe Elisa, este logică şi justŭ d'a schiţa şi pe amiculŭ sĕŭ, pe acella ce nu se îndura d'a se deslipi de vergelile ferestreĭ. Ca să ne ajungem la scop, permiteţĭ-mĭ d'a ne lua după el.

Indată ce se depărtă de casa iubiteĭ sale cu un pasŭ destul de îndelete, cu destulă părere de rĕŭ şi maĭ mult cu faţa înnapoĭ de cât înainte, după ce vĕḑu că casa ce ascundea scumpul odor a dispărut din ochiĭ seĭ, atuncĭ începu a iuţi paşiĭ, cutrieră o mulţime de strade, trecu prin maĭ multe strade şi strădişióre tóte deşerte şi ajugênd într'o stradă vecină cu barierea poduluĭ Mogoşoaeĭ, se opri din'aintea uneĭ

porţĭ de lemnŭ zăbrălită şi colorată cu verde, descuiă brósca, intră în curte şi peste câte-va momente se lumină o fereastră din fundulŭ curţiĭ ca să se reîntunece după trecerea unuĭ cuartŭ de oră.

Aci locuia ellŭ; interiorulŭ ce luminasse o clipă acea unică fereastră era martorulŭ tuturorŭ surîsurilorŭ şi suspinelorŭ salle. Acelle ziduri albite cu varŭ şi maĭ góle de ornamentatŭ eraŭ discretele luĭ confidente carĭ şciaŭ pe de rost tóte secretele ănimeĭ luĭ, bucuriele şi întristările luĭ, accessele luĭ de furie în momente de disperare şi sburdalnicele avĕnturĭ ce'lŭ înnălţa până în slava ceréscă când sufla prin ănima sa câte o adiere de trecătóre fericire. Câte nu póte spune observatoruluĭ pacientŭ locuinţa uneĭ fiinţe ce iubesce!

Să'lŭ lăsămŭ în pace în interiorulŭ luĭ ca să dórmă dacă va putea saŭ să vegheze daca va avea nevoe, spre a arunca o retrospectivă ochire asupra trecutuluĭ luĭ.

Acestŭ june se numesce George Buĭculescu; părinţiĭ sĕĭ fusesse meşteşiugarĭ însă ómeni cu frica luĭ Dumnedeŭ şi cu dare de mână; copilulŭ lorŭ fu de micŭ dat la şcólă şi, dupŏ terminarea a patru classe gimnasiale, intrasse, ca toţĭ tineriĭ din vremea luĭ care n'aveaŭ de moscenit vre-o avere, ca funcţionarŭ la o autoritate publică din capitală, prin urmare eroul nostru face parte din miriada de automate viĭ fŏră voinţă şi liberŭ arbitru, care se mişcă, lucrédă şi chiar cugetă prin resortulŭ uneĭ voinţe străine; voinţa superioruluĭ.

Casele în care locuia George eraŭ situate în mijloculŭ uneĭ curţĭ spaciόse şi umbrită de arborĭ fructiferĭ, iar camera cea maĭ mare şi maĭ bine gătită dintr'aceste case era aceia în care 'şĭ petrecea viaţa sa cea plină de frumóse nălucirĭ şi de poesie, de poesie pentru că era şi ellŭ poetŭ cum e orĭ-ce june cu sentimente alese şi cu sufletulŭ immaculatŭ de decepţiunĭ la vîrsta de 24 de anĭ. Anima sa nobilă şi generósă era plină de celle maĭ frumóse şi maĭ generóse aspiraţiunĭ, sufletul seŭ ardĕtor croia planurile celle maĭ înnalte şi imaginaţiunea sa fecundă îşĭ forma o lume de nălucirĭ suplime pe care numaĭ un sufflet de poetŭ le póte crea.

Cu tóte astea, de şi cutiile scriitoruluĭ sĕŭ încă de la e-

tatea de 18 annĭ gemeaŭ de mulţimea caetelorŭ cu versurĭ, în care cânta cu unŭ talent bine pronunciatŭ cerescele fericirĭ ce ne procură amorulŭ, de şi adesea, fórte adesea, adresa astuĭ ḑeŭ sburdalnicŭ sonatele celle maĭ ardinte, madrigalele celle maĭ gentile, romanţele celle maĭ patetice şi chiar stanţe şi elegiĭ, cu tóte acestea acest tînĕr cu anima atât de svăpăiată şi imaginaţia aşa de vie, până la vêrsta de 22 de annĭ nu cunoscusse amorul de cât numaĭ din nume, căcĭ ellŭ nu iubise nicĭ o dată o fiinţă omenească în carne şi óse, şi anima sa încă nu se încălḑesce de cât într'un mod plăsmuit, adică prin închipuire la dogórea celluĭ focŭ care regenerează dar şi pârjoresce inimile muritorilor.

Ellŭ iubea, dar nu o fiinţă vie, ci unŭ idealŭ plinŭ de perfecţiunĭ, ne-materialŭ, impalpabilŭ, şi acestuĭ idealŭ consacra totŭ cultulŭ sĕŭ; câtŭ era de fericitŭ! Decepţiunea nu putea să'lŭ smulgă din frumosulŭ sĕŭ paradisŭ.

Era fericitŭ! fericirea însă nu e durabilă pe acest pământ, este supusă şi ea legiĭ transformăreĭ şi dispare şi ea cum dispare totŭ ce se nasce şi cresce.

III

Un accident în dosul sioselei

Intr'o ḑi, cam pe la mijlocul luniĭ luĭ Maiŭ, anulŭ 1874, George, după ce prânḑi, se dusse la şiosea care nu era departe de casa luĭ şi începu a se preâmbla singurŭ spre a lua pucin aer, prin cea maĭ retrasă alee din partea Villeĭ Filipescu şi recita în mintea sa o elegie a la *Lamartine* compusă de ellŭ însuşĭ. Era încântatŭ de produsulŭ museĭ salle.

Intr'acestŭ timpŭ sórele dispăru dincolo de orisontŭ, lumina îl urmă descrescênd din ce în ce şi întunerecul începu să se împrăscie treptatŭ preste suprafaţa pământuluĭ. George, în răpirea poetică în care se afla, nu băga de seamă că

s'a înnoptat, ci continuă a recita de astă dată cu voce tare fructulŭ imaginaţiuniĭ salle. Pe când declama cellŭ maĭ frumosŭ şi maĭ pateticŭ pasagiŭ, pe când eroina elegieĭ salle adresândŭ ḑeilorŭ o supremă rugăciune, scotea din peptulŭ sĕŭ sdrobitŭ unŭ ţipĕtŭ de disperare, pentru că i s'a răpitŭ scumpulŭ eĭ odorŭ, de o dată fĕră veste auḑi repetându-se în spa ţiŭ, la o mică depărtare, unŭ ţipĕtŭ mult maĭ sfâşietorŭ, fiind că era real, scos dintr'un pept femeesc.

Cum îl auḑi, George se scoborî iute din lumea ideală, lăsă declamaţia, lăsă eroina, lăsă totŭ, şi fĕră a se gândi la ceia ce putea risca, sbură ca o săgeată, se afundă într'unŭ boschetŭ lăturaşiŭ şi începu să alerge spre direcţiunea de unde se auḑisse ţipĕtul. Unŭ altŭ strigat şi maĭ sfâşietorŭ se auḑi din noŭ şi'lŭ sili să iuţească şi maĭ multŭ paşiĭ.

Mergênd ast-fel ajunse la malulŭ şanţuluĭ ce desparte grădina de locurile vecine, îl sări d'an-fuga şi eşind la luminişŭ, alergă spre o grupă ce se vedea sbătêndu-se in mijloculŭ câmpieĭ. Cum vĕḑu acea grupă şi înţellesse că se petrece acolo ce-va gravŭ, începu să scótă strigăte încuragiatóre fiinţeĭ ce avea nevoe de ajutorŭ şi iuţi şi maĭ mult repeḑiciunea alergăriĭ salle.

Cum auḑi acelle strigăte, de sigur ne asceptate, grupa din mijlocul câmpieĭ îşĭ schimbă forma; două umbre umane se ridicară repede în picióre ca cum ar fi tresărit, se uitară sperios înnapoĭ şi apoĭ luară fuga spre direcţiunea fabriceĭ de cărămidă din vecinĕtate şi rĕmasse în locŭ numaĭ o mică mogăldeaţă grămădită josŭ la pămêntŭ.

A se lua după fugarĭ, carĭ negreşitŭ commisesse vre-o crimă, luĭ George i se păru cam imprudent şi prea de prisosŭ, maĭ allesŭ că eĭ eraŭ atât de departe in cât maĭ dispărusse din vederea sa; se grăbi dar a alerga spre locul unde se vedea mogăldeaţa, căcĭ póte avea cine-va nevoie de ajutorulŭ sĕŭ.

Procedarea sa fu înţeleaptă şi salutarie, pentru că găsi în mijoculŭ câmpuluĭ întinsă josŭ, fĕră cunoscinţă, o dómnă bine îmbrăcată însă cu vesmintele în desordine şi sfâşiate. Cum o vĕḑu, începu s'o pipăe ca să se convingă de era saŭ

nu rănită şi asigurându-se că era numaĭ leşinată, George maĭ ântâiŭ se cercă a o aduce la cunoscinţă prin frecătură la têmple şi la capulŭ peptuluĭ, căcĭ apă nu avea la îndemână, dar după ce se gândi puţinŭ şi mĕsură pericolul de care era chiar ellŭ amenințatŭ în casŭ d'a se întórce fugariĭ însoţiţĭ de óre-carĭ ajutóre, pusse mâna pe necunoscută, o coprinsese cu braţele preste mijlocŭ, o ridică în susŭ, îĭ sprijini capulŭ de umeriĭ sĕĭ şi purtând'o întocmaĭ ca pe unŭ copilŭ, căcĭ era mititică şi uşurică leşinata nóstră, reapucă callea pe care venisse, sări iarăşĭ şanţulŭ, intră în grădină şi dupŏ puţină reflecţiune se îndreptă spre chioşcul din apropiere care era încă în picióre şi ajungênd acolo intră în întru şi 'şĭ depusse sarcina pe o bangă. Nimenĭ nu era prin grădină într'acellŭ timpŭ; tocmaĭ asta căuta şi ellŭ ca să nu'lŭ ḑărească nicĭ o privire indiscretă într'o posiţiune atât de ciudată.

Intr'acestŭ timpŭ răsări şi luna şi începu să furişeḑe în interiorul chioşculuĭ printre noianul de verdeaţă allŭ arborilorŭ o lumină argintie dar discretă. Razele salle căḑênd dreptŭ preste figura cea nemişcată a necunoscuteĭ, descoperi luĭ George unŭ adevĕrat thesaurŭ de juneţe şi frumuseţe. Inchipuiţi-vĕ o peliţă fórte albă delicată, catifelată şi pucinŭ rumenită, închipuiţi-vĕ nisce sprîncene, nisce gene şi unŭ pĕrŭ bogat, maĭ negru ca abanosul, îngânându-se cu trăsurĭ d'o perfectă regularitate ; închipuiţi-vă o figură numaĭ graţiĭ şi voluptate, a căreĭ o singură vedere te-ar înebuni, închipuiţi-vĕ nisce buse rumene ca o roḑă întredeschisă, printre care se ḑăreaŭ nisce regulate şi mĕrunţele şirurĭ de mărgăritare, unŭ nasŭ dreptŭ, regulatŭ şi cu nările puţinŭ cam desvoltate, semnŭ dinstinctivŭ allŭ unuĭ caracterŭ viŭ şi passionatŭ; o guşuliţă grăsulie, albă şi móle întocmaĭ ca o guşe de lebădă, unŭ gîtŭ minune de perfecţiune, un pieptŭ, o talie, un întregŭ gentilŭ, delicatŭ, finŭ şi tot de o dată plin şi bine rotunḑitŭ; închipuiţi-vĕ tóte acestea şi apoĭ făceţi-vĕ óre-care idee despre plăcutulŭ exteriorŭ allŭ asteĭ necunoscute ce ḑăcea leşinată în braţele juneluĭ poetŭ.

George, occupatŭ cu stropoleala d'a o readuce la cunos-

cinţă, n'o băgasse de sémă în primele momente, dar când îşî aruncă ochiî asupră-î, scósse unŭ ţipĕtŭ de surprisă şi rĕmasse în locŭ uimitŭ. Necunoscuta era atât de frumósă în nemişcata sa posiţiune în câtŭ bietul june îşî perdu cumpĕtulŭ, începu să tremure, sângele să'î circule prin vine cu impetuositate, peptulŭ să'î palpite în modŭ convulsivŭ şi să uite cu totulŭ şi cârpa ce ţinea în mână şi intenţiunea care lŭ făcusse s'o aprindă. De când esista ellŭ nu maî vĕdusse aşea de aprópe lângă sine o femee tînĕră şi atât de frumósă şi nu maî simţisse în interiorulŭ sĕŭ o revoluţiune atât de străină!

După ce trecură primele momente alle surpriseî şi se maî desmetici puţinŭ, îşî aduse aminte de critica situaţiune în care se afla faţă cu astă străină şi se hotărî d'a face în grabă aceia ce'î comanda umanitatea şi datoria de cavalerŭ; aşa dar se desbără de uluială şi numaî de cât îî apropiă de nasŭ fumulŭ ce eşea din cârpa cea aprinsă, şi, după ce 'lŭ ţinu cât-va timpŭ sub nasul leşinateî, aruncă cârpa cât collo căcî deja ea începusse să se mişce şi să clipească din ochî. Intr'acel moment nu sciŭ ce sentimentŭ, nu sciŭ ce impulsiune lăuntrică, nu sciŭ ce putere supra-umană îl făcu să apuce una din mânî ce atêrna lângă frumosul eî corp, şi fără să scie ce face, să depue pe acea mână móle şi albă ca puful unŭ ferbinte sărutatŭ.

Astă commuţiune ne asceptată făcu pe leşinata să tresare, să se ridice repede în susŭ şi să scóţă din peptŭ unŭ ţipĕtŭ ascuţitŭ şi să fugă strigênd:

— Lăsaţi-mĕ, nn mĕ omorîţî.

— D-na mea, strigă junele reţiind'o ca să nu fugă, iartă-mĕ şi opresce-te căcî nu suntŭ unŭ omŭ rĕŭ.

— Cine escî tu şi ce vreî cu mine? strigă străina silindŭ-se a 'şî smâci mâna ce încă ţinea George în mânele sale.

— Suntŭ acella ce te amŭ scăpatŭ din mâna acellorŭ făcĕtorî de relle, murmură junele cu voce tremurătóre.

— Tu! ce fel nu escî din numĕrul lor?

— Nu, Dómnă, nu; te încredinţez; ţi'o jur.

— Dacă nu eşcî spunem unde mĕ găsesc eŭ acum? întrerupse necunoscuta.

— In chioschulŭ din grădina Chiseleff.

— Bine ḑicĭ, aşa e, ḑise ea preămblăndu-şĭ speriósele priivirĭ în juru-ĭ şi apoĭ maĭ liniscindu-se addăogă: va să ḑică amŭ scăpatŭ de primejdie?

— Da, D na mea, se grăbi a rĕspunde George.

— Nu maĭ suntŭ în ghiarele tâlharilor, şi D-ta escĭ mântuitorulŭ meŭ?

— Da, am avutŭ astă mare fericire.

— Oh! îţĭ suntŭ fórte recunoscătóre! esclamă străina aruncând asupra luĭ o căutătură plină de gratitudine; m'aĭ scăpat d'o mare primejdie, póte chiar de mórte; îţĭ mulţumescŭ, D-lŭ meŭ, şi te assigurŭ că n'aĭ servitŭ o ingrată.

— O! D-na mea, rĕspunsse junele cu voce tremurătóre, mulţumirea ce simptŭ în sufletul meŭ că am putut să vĕ fiŭ de un mic folos este pentru mine rĕsplata cea maĭ nepreţuită.

— Nu e destulŭ pentru o assemenea faptă numaĭ satisfacţiunea uneĭ consciinţe împăcate, căcĭ curagiulŭ şi devotamentulŭ D-tale a înfruntatŭ unŭ realŭ şi mare pericolŭ. Pentru aceia te rogŭ să 'ţĭ aducĭ aminte de mine orĭ când veĭ avea nevoe de vre-un ajutor, şi eŭ, împreună cu bărbatulŭ meŭ vom fi în totŭ d'auna gata d'a te servi.

Pronunţând aste cuvinte, scóse din sînŭ unŭ carnetŭ şi din carnetŭ douĕ carte de visită pe care le depusse în mâna luĭ George. Junele poetŭ le strecură într'unulŭ din busunare fără să le citéscă, căcĭ gândulŭ şi attenţiunea sa eraŭ aţintite spre astă necunoscută frumuseţe care 'lŭ fascinasse După aceia dama necunoscută îl întrebă de nume şi aflându-lŭ îl rugă s'o petrécă până la trăsură. George primi cu mare bucurie, o petrecu până în dreptulŭ bufetuluĭ unde staţiona o trăsură de casă, şi după ce o ajută să se sue într'ênsa, o salută respectos şi apoĭ se retrasse spre a privi cu ânima sfăşiată cum se depărta spre capitală acea fiinţă răpitóre care 'lŭ făcusse să simţă nisce sensaţiunĭ cu totulŭ nuoĭ pentru inima sa. După ce dispăru trăsura scósse din busunar cartele de visită şi pe una citi, *Madame Hélène Calomiresco* şi pe cea altă *Alexandru Calomirescu, calea Călăraşilor N.* . . .

IV

Un protector neasceptat

A doua ḑi după ce petrecu o nópte plină de gândurĭ şi năluciri, prima sa nópte de insomnie, George cum se sculă, se îmbrăcă ca în totŭ d'auna şi fără să se gândéscă la dejun se duse la cancellarie ca să se apuce de lucru. Abia intră în camera unde se afla biuroulŭ sĕŭ şi numaĭ de cât veni uşierulŭ ca să'lŭ anunţe ca nicĭ o dată că'lŭ chiamă Directorele în cabinetul sĕŭ. Auḑind astă invitare neasceptată, lăsă pardesiul de care se desbrăcasse pe un scaun şi alergă în grabă. Directorele nu era singurŭ; unŭ altŭ domn sta pe unŭ scaunŭ alăturĭ de dênsulŭ.

Cum îl vĕḑu directorele intrând se adresă către necunoscut şi 'ĭ ḑisse:

— Amice Alexandre, îţĭ presintŭ pe D-lŭ George Buiculescu, unul din ceĭ maĭ bunĭ impiegaţĭ din cancellaria mea.

La auḑulŭ acestuĭ nume necunoscutulŭ se sculă în picióre şi ḑisse:

— Suntŭ fórte fericitŭ că facŭ cunoscinţa D-salle şi tot de o dată că am plăcuta occasiune d'aĭ mulţumi pentru unŭ mare serviciŭ ce 'mĭ-a făcut.

Auḑind aste cuvinte George rĕmasse uimit şi Directorul se grăbi d'a esclama cu mirare.

— Un serviciŭ! D-lŭ Buiculescu?

— Da, prea mare; d-luĭ 'mĭ-a scăpatŭ aseară nevasta din ghiarele unorŭ tâlharĭ care eraŭ aprópe s'o ucigă la spatele şioseleĭ.

— A! d-le Buiculescule, ḑisse directorul, astă purtare îţĭ face mare onóre.

— D-lor, murmură George confusŭ, meritulŭ meŭ e prea neînsemnatŭ; întêmplarea şi nimic maĭ multŭ.

— Sunteţĭ prea modestŭ, obiectă necunoscutul, care după cum aţĭ înţellesŭ era însuşĭ Alexandru Calomirescu, soţul cucóneĭ Elena, însă fapta d-stră e destul de vedită ca să protesteḑe contra tuturor tăgăduirilor. Intêmplarea nu espune pe unŭ omŭ de rând la pericolulŭ d'a înfrunta desarmat duoĭ sceleraţĭ înarmaţĭ şi d'a le răpi victima din mână. Nu vĕ maĭ apăraţĭ, aţĭ făcut o faptă frumósă, 'mĭ-aţĭ făcutŭ unŭ mare serviciŭ şi, negăsind cum să mă achitŭ maĭ bine de obligaţiunea ce vĕ datorescŭ, amŭ venitŭ să vĕ cautŭ la amiculŭ meŭ, directorulŭ cancelarieĭ d-v., spre a vĕ mulţumi din adênculŭ inimeĭ şi a vĕ ruga să mĕ onoraţĭ cu amicia D-v.

Ḑicênd aste cuvinte întinse mâna spre George şi acesta o apucă şi o strânse pucin cu mare sfială. Apoĭ primi şi din partea directoreluĭ o mulţumire în felul cellor ce adreseaḑă şefiĭ subalterni lorŭ când suntŭ bine serviţĭ, şi tocmaĭ când era gata să iasă spre a se duce să se apuce de lucru, Alexandru îĭ ḑisse:

— Apropo, d-le Buiculescu, nevasta mea doresce să vĕ revadă spre a vĕ mulţumi încă o dată; vĕ rogŭ dar să n'o refŭsaţĭ, ci să veniţĭ astăḑĭ a mânca la noĭ, căcĭ multŭ m'a rugatŭ să dobândescŭ de la D-v. astă favóre.

George îngână câte-va cuvinte de scusă, dar aducêndu-şĭ aminte de impressia ce 'ĭ produsesse răpitórea frumuseţe ce era să maĭ revaḑă, şi auḑind îndemnulŭ şefuluĭ sĕŭ, se retrasse, spuind că la 5 dupe améḑĭ va fi negreşit la pórta cu No..... din calea Călăraşilor.

Am prelungi prea multŭ şirulŭ naraţiuniĭ décă am spune totŭ ce s'a petrecutŭ în casa Colomiresculuĭ în séra primeĭ invitaţiunĭ, adică daca am enumera mulţumirile ce a primitŭ eroul nostru şi suspinele ce s'aŭ strecurat furişiat din adênculŭ inimeĭ salle; voiŭ spune numaĭ că George s'a purtatŭ ast-fellŭ ca să 'şĭ atragă stima şi iubirea ambilorŭ soţĭ şi să devie în scurtŭ timpŭ nelipsitulŭ cellŭ maĭ iubitŭ al casseĭ din calea Călăraşĭ No....

Colomirescu, îndemnat de socia sa care avea asupră-ĭ o influenţă domnitóre, profită de posiţiunea sa de funcţionar

superiorŭ într'una din autoritățile principale din capitală spre a permuta pe George în cancelaria sa și a 'lŭ face sub-șef de biuroŭ; după aceia îl alipi pe lângă sine ca secratarŭ intim și auxiliar în terminarea lucrărilor postuluĭ sĕŭ, și 'ĭ accordă unŭ locŭ la masa luĭ și unŭ locŭ de onóre în stima și confiența sa.

George, devenitŭ nelipsitulŭ caseĭ, de și nutrea pentru Elena unŭ amorŭ fórte înflăcărat, totușĭ purtarea bărbatuluĭ eĭ față cu dênsulŭ îl desarmă și îl sili să se stăpânéscă și să se pórte față cu obiectul iubireĭ lui într'un chip atât de rece și de reservat în cât nimenĭ nu putu să-ĭ ghicească taina sufletuluĭ sĕŭ. E peste póte a spune câte chinurĭ și câte durerĭ din celle maĭ viĭ îl costă acest imens sacrificiŭ făcut pe altarul amicițieĭ; elŭ suferi torturile celle maĭ intolerabile; cu tóte acestea suportă tóte cu bărbăție și 'și resbună contra atâtor suferințe numaĭ așternând pe hârtie fără de milă tóte torturile ce'lŭ chinuia.

Aceste chinurĭ la început fură fórte crude, dar cu timpul, cu cât devenea maĭ multŭ amicul luĭ Alexandru și cu cât priimea de la el maĭ multe bine-facerĭ și maĭ multe probe de o confiență fără de margine, cu atâta anima sa se oțelea maĭ mult și profanulŭ sentimentŭ ce 'ĭ mișcasse inima ânteia dată se transformă cu încetul într'un sentimentŭ multŭ maĭ frumosŭ și maĭ durabilŭ, într'o duiósă și dulce amicie

Însă tocmaĭ când rana începuse a se cicatrisa și ispita, dușmanca cea maĭ neînpĕcată a neamuluĭ omenesc, îl espusse uneĭ cercărĭ din cele maĭ periculóse.

Intr'o séră după masă, Alexandru chemă pe George în cabinetul sĕŭ și 'ĭ disse:

— Dragă George, eŭ plecŭ fiind-că mĕ chiamă Ministru la ellŭ a casă; tu ascéptă-mĕ, occupându-te a termina regularea hârtielor de mâine ce începussemŭ deja și nu pleca până ce nu mĕ voiŭ întórce.

— Bine, respunse George puindu-se la biuroŭ și preparându-se a începe lucrarea.

— Dar să nu plecĭ, adăogă Alexandru luăndn-şĭ pălăria şi pregătindu-se să plece.

— Nu, daca nu veţĭ întârḑia prea multŭ.

— La 11 ore sunt a casă.

— Până atuncĭ vĕ asceptŭ.

— La revedere.

— La revedere.

V.

Elena Calomirescu

O oră după plecarea luĭ Alexandru, George era încă la postul sĕŭ, adică dinaintea biurouluĭ, adêncit în lectura şi rezolvarea hârtielorŭ se avea înnainte, străinŭ de totŭ ce'lŭ înconjura, avênd gândirea şi atenţuinea ţintită numaĭ la astă lucrare biurocratică. Pe când era maĭ adêncit în resolvarea hârtielor, de o dată se pomeni că simte la urechea sa cea dreaptă o căldură dulce şi plăcută şi o respiraţiune uşiurică şi regulată. Cum simţi acea căldură care împrăscia în juru-ĭ un miros plăcut şi îmbătător, junele poet tresări şi se întórse sperios cu faţa spre partea de unde venea căldura şi numaĭ de cât scóse un ţipet de mare surprisă. Inaintea sa, aprópe de sine, maĭ lipită de figura sa era o buzişóră care întrecea în rumeneală prima cireaşă pârguită de călduţele raḑe ale luneĭ luĭ Maiŭ, şi ceva maĭ sus nisce ochişorĭ a căror lumină maĭ neagră ca abisulŭ şi maĭ strălucitóre ca lucéfărulŭ, se scalda cu cochetărie într'o mare de brillante şi mărgăritare ; apoĭ un corpŭ de nimfă plin de graţiĭ şi voluptate, în fine unŭ întregŭ D-ḑeescŭ, în peptul căria se sbuciuma o inimă arzătóre.

Elena, zâna gândurilor salle, idolul misteriosuluĭ sĕŭ cult, D-ḑeiasca visuine care ne întrerupt era în ochiĭ şi ânima sa, Elena era plecată spre ellŭ, căldura guriĭ salle îĭ scălda óbrajiĭ sĕĭ, căutătura sa învăpăiată îĭ înflăcără sângele ; o

sglobie buclă din pěrul eĭ se sbeguia nebunatic d'a lungul obrajilor luĭ. George când o vědu rěmasse în loc ca împietrit, însă sângele sěŭ înfierbântat peste měsură de acea puternică comoţiune electrică produsă prin contactul cu carne tîněră şi călduţă de femee, năvăli nebun spre inima sa ca cum ar fi vrut s'o potopească, apoĭ se ridică vîjiind spre cap şi începu să 'ĭ sbuciume têmplele ca cum ar fi vrut să i le spargă. Elena însă ca cum n'ar fi băgat de sémă turburarea ce pricinuise în inima bietuluĭ june, rěmase în loc în aceiaşĭ posiţie, ca cum ar fi vrut că citéscă peste umĕrul luĭ aceia ce dênsul citea. Unŭ surrîsŭ dulce provocatorŭ care ar fi băgatŭ in ispită pe unŭ pusnicŭ se juca in acele momente pe creţulŭ buzelorŭ salle şi o căutătură melancolică şi tot-de-odată ispititóre scânteia din ochiĭ sĕĭ ceĭ amăgitorĭ. George vědêndu-se la acea oră singur numaĭ cu ea într'o casă isolată şi saturată de parfumurĭ îmbătătóre, simţi numaĭ de cât imboldul tentaţiunĭ şi numaĭ de cât începu să tremure şi să'şĭ piardă cumpětulŭ. Ea însă fără a se face că pricepe, luă unŭ scaunŭ, îl aşedă lângă ellŭ şi 'ĭ dise:

— Ce te am speriatŭ?

Astea tóte se petrecură aşea de repede în câtŭ întrebarea avu locŭ maĭ d'o dată cu tresăritura luĭ George şi cu aşedarea Eleni pe scaunŭ.

— Nu, rěspunsse ellŭ cu unŭ tonŭ confusŭ şi zăpăcitŭ.

— Ba da, faţa te trădează.

— Póte că surprisa.

— Înţellegŭ; amŭ vrut dinadinsŭ să te speriiŭ.

— Şi aţĭ reuşit, gângăvi George.

— Ah! ce rěŭ îmĭ pare că 'ţĭ-am pricinuit supărare fără să vreaŭ; urîndumi-se în camera mea veneamŭ să ţiŭ companie luĭ Alexandru, însă aflând că a plecatŭ şi escĭ singur, amŭ intrat ca să stăm de vorbă.

— O! D-na mea cât sunteţĭ de bună!

— Vreaŭ să te scapŭ de astŭ inimicŭ ce se numesce urîtul, cu condiţiune d'a mě scăpa şi D-ta pe mine tot de acelaşĭ duşman. Ia spune-mĭ ce facĭ acolo?

— Lucrezŭ.

— Escĭ fericitŭ! omul când este occupatŭ nu simte ce este urîtul. Trebue să fie fórte important aceia ce lucrezĭ?

— Nu, din contra.

— Nisca-ĭ va secrete de statŭ?

— Aşĭ! hârtiĭ curente de corespondinţă între cancelariĭ.

— Póte că te-amŭ derangiatŭ?

— Din contră, maĭ le-amŭ terminatŭ.

— Va să ḑică pot să rĕmâiŭ?

— O! cum nu D-na mea! rĕspunse George ridicându-se.

— Te rogŭ nu te scula, rĕmâĭ unde şeḑĭ, şi dacă în adevĕrŭ 'mĭ escĭ amicŭ, cum credŭ, pórtă-te cu mine maĭ fără reservă şi maĭ fără etichetă, ca cu o amică, ca cu o adevĕrată amică, în sfârşit ca cu o soră.

— Amica D-vóstră! sora d-vóstră! eŭ? esclamă George răpit d'atâta fericire.

— Ce găsescĭ aşa de extraordinarŭ în vorba mea? nu escĭ amiculŭ bărbatuluĭ meŭ? pentru ce să nu fiĭ şi allŭ meŭ, maĭ ales că între noĭ amândoĭ esistă o legătură nestricabilă, legătura recunoscinţeĭ?

— Vĕ maĭ aduceţĭ încă aminte?

— In tótă viaţa mea nu voiŭ uita; dar pentru ce te-aĭ depărtatŭ, şi maĭ alesŭ, pentru ce tremurĭ?

— Iertaţĭ vĕ rog sfiieliĭ şi ne-esperienţeĭ melle într'ale cuviinţelor sociale.

— Care e causa de 'ţĭ inspir astă sfială?

— Nu sciŭ, nu pot să spun, rĕspunse George din ce în ce maĭ uluit.

— Dacă 'mĭ escĭ amic te rog, îţĭ pretind să 'mĭ spuĭ.

— D-nă vĕ măturisesc că îndată ce mĕ aflu înnaintea D-v., înnaintea uneĭ dómne...

— Ce fellŭ damele îţĭ inspiră frică D-tale?

— Nu frică ci sfială, respectŭ.

— Póte că Domnişórele sunt maĭ fericite.

— Orĭ-ce fiinţă femeiască.

— Vaĭ-de mine! aşa mare grózǎ 'ţĭ inspiră sexulŭ aşa numit frumos!

— Oh! nu, nu grózâ, ci cum am maĭ ḑis : sfială, respect.

— Tóte femeile în genere 'ţĭ inspiră assemenea sfială ?

— Tóte.

— De mirare! să fiĭ june, în flórea vêrsteĭ, dotatŭ cu calităţĭ avantagióse şi..... Trebue să iubescĭ şi să fiĭ iubitŭ de cineva.

— Nu iubescŭ şi nu suntŭ iubit de nimenĭ alt de cât de părinţiĭ meĭ, rĕspunse George roşind întocmaĭ ca o fecióră când rostesce pentru prima óră cuvêntul: te iubesc.

— Nu se póte; replică Elena apropiind scaunu maĭ mult de ellŭ.

— Vĕ spunŭ adevĕrulŭ.

— Nu cunoştĭ ce este amorul?

— Nu.... adică nu 'l cunoscusem încă.. ..

— Dar acum îl cunoscĭ?

— Oh! D-nă vĕ rog, vĕ conjur nu mĕ întrebaţĭ maĭ mult.

— Pentru ce?

— Pentru că m'aţĭ sili să desvăluesc nisce secrete care trebue să fie pentru vecie îngropate în adêncul inimeĭ mele.

— Secrete! se cunósce că nu 'mĭ escĭ amic adevĕrat dacă nu 'mĭ împărtăşescĭ mie, amiceĭ d-tale, suroreĭ d-tale, asemenea taine sufletescĭ. Daca 'mĭ-aĭ fi amic 'mĭ-aĭ mărturisi tot, nu te aĭ ascunde; spune'mĭ dar, spune'mĭ aşa te rog tot ce aĭ pe inimă.

— D-nă sunt sigur că comit cea maĭ mare necuviinţă, destăinuind tocmaĭ d-v. adêncul animeĭ mele, dar şi d-v. veţĭ avea o parte din rĕspundere căcĭ m'aţĭ silit ca să vĕ dăstăinuesc nisce năluciri, pot ḑice nisce copilăriĭ. Ascultaţĭ dar. De cât-va timp, nu e de mult, numaĭ câte-va lunĭ, mi-se pare că simţŭ în mine ce-va ne obicĭnuit, ceva care mĕ face să suferŭ şi cu tóte acestea să fiŭ fericit, să îndur crude durerĭ şi sĕ mĕ înebunesc de plăcere după acele durerĭ. Se petrece în mine un ce noŭ, un ce straniŭ, dar nu sciŭ dacă acest sentimentŭ este ceresc saŭ infernal.

— E amorul copile, strigă Elena tresăltând de o emoţiune covârşitóre.

— Să fie amorul! esclamă George pe gândurĭ.

— Da, da amorul, te încredințez; spune-mĭ acum cine, cine e fericita muritóre care a născutŭ în ănima dumitale aste sensațiunĭ nuoĭ?

— Nu pot să pronunțŭ numele uneĭ persóne, căcĭ nicĭ eŭ nu'lŭ cunoscŭ.

— George, D-le George, strigă Elena tremurând din creștet până în tălpĭ, mi se pare că vreĭ să 'țĭ râḑĭ de mine.

— O! nu, D-na mea, nu, vĕ încredințez.

— E cu neputință ca ănima d-tale să fi stat rece până acum.

— Anima și imaginațiunea mea n'aŭ statŭ recĭ și nesimțitóre, ci, necunoscĕnd lumea reală, ele și-aŭ formatŭ o lume imaginară și aŭ conflatŭ hârtieĭ tóte impressiunile momentane și tóte concepțiunile fantastice ce 'mĭ-aŭ trecutŭ prin minte în momente de espansiune.

— Ce fel escĭ și poetŭ?

— Da, amŭ făcut câte-va versurĭ.

— Imaginațiunea d-tale a creatŭ de sigur o eronă perfectă în frumusețe și calitățĭ, și lira d-tale a cântat tóte darurile salle închipuite.

— Așa e.

— Trebue să fie frumóse acelle versurĭ.

— Năluciri alle uneĭ imaginațiunĭ neesperimentată.

— Așŭ dori să le citescŭ.

— Nu suntŭ demne de așa mare onóre, vĕ assigur.

— Pentru ce te calomniezĭ singur?

— Mĕ cunosc pe mine însu-mĭ.

— 'Mĭ-e teamă că din potrivă. Să 'mĭ aducĭ mâine versurile să le citesc.

— Pe tóte?

— Negreșit; ce fel, sunt multe?

— Vr'o câte-va miĭ.

— Ce bogată concepțiune! Fericită trebue să fie aceia căreia le-aĭ adresat.

— Aceia căria i le-am adresat nu există.

— Nu se poate.

— Și cu toate acestea nu grăesc alt de cât adevĕrul.

— Ia ascultă d-le George, nu glumescĭ? Să fie adevěrat că pân'acum, n'aĭ iubit nicĭ o ființă femeiască în carne și óse?

— Este prea adevěrat, murmură George lăsând ochiĭ în jos și dându-șĭ tóte silințele ca să potoléscă svâcnirile ănimeĭ sale care eraŭ gata să 'l dea de gol.

— Dacă e așa escĭ vrednic de plâns!

— Póte să avețĭ dreptate, replică George oftând.

— Și pentru ce toate acestea? pentru ce să nu te împărtășescĭ și d-ta din banchetul acesteĭ viețĭ? pentru ce să nu guștĭ și d-ta din cea maĭ dulce și maĭ îmbătătóre plăcere ce a dăruit Dumnedeŭ tuturor viețuitórelor acesteĭ lumĭ?

— Nu sciŭ, nu pot să spun, șopti George abia mișcând din buze de frică să nu'ĭ scape din gură taina ănimeĭ sale care sta pe limbă gata să sbóre.

— Póte că încă n'aĭ găsit o inimă demnă de a d-tale, o ființă aleasă care să înțeleagă delicatețea sentimentelor d-tale și să priceapă frumusețea poeticelor aspirațiunĭ ale ănimeĭ d-tale.

— N'am avut nicĭ timp; abia am intrat în lume.

— D-ta! abia aĭ intrat în lume? se cunósce că n'aĭ de loc experiență căcĭ nu'țĭ cunoscĭ nicĭ măcar contimporaniĭ. Eștĭ tînĕr, într'adevĕr, nu cred să aibĭ 25 de anĭ, cu tóte acestea tinerĭ de vĕrsta d-tale sunt deja îmbĕtrânițĭ, fără de nicĭ o ilusie saŭ experiență de făcut. Póte că d-ta escĭ o ființă limfatică, cu imaginațiunea rece, cu ănima de ghiață în care focul pasiunilor violențĭ nu se poate ațîța.

— O! d-nă, nu vorbi ast-fel, nu mĕ cunóscețĭ, strigă George cu precipitare.

— Intr'adevĕr nu te cunosc și te judec numaĭ din spuse.

— D-deŭ 'mĭ-a dat, ca orĭ căruĭ muritor, ănimă îndestul de fierbinte, póte maĭ fierbinte ca la alțiĭ, dar tot de odată m'a înzestrat cu o ambițiune, cu o mândrie, cu nisce aspirațiunĭ maĭ marĭ de cât mine, maĭ pre sus de cercul vieței în care trăesc.

— Tóte acestea dovedesc că într'adevĕr escĭ poet căcĭ mintea și inima ți se ridică tot în sus!

— Am intrat în lumea în care dobândisem dreptul să

trăesc prin modesta mea nascere, şi intrând în ea cam sfiicios şi reservat, am întâlnit multe fete şi femeĭ al căror exterior putea escita pasiunea cea maĭ violentă, maĭ ales într'o ănimă neexperimentată. Vĕḑêndu-le ănima mea a început să bată, să sburde chiar, dar de îndată ce am intrat în vorbă cu dênsele şi le-am vĕḑut prea lipsite, chiar sărace cu totul de acele darurĭ sufletescĭ, d'acele calităţĭ alese, d'acele însuşirĭ ale spirituluĭ care apropie pe om de D-ḑeŭ, îndată ce m'am încredinţat că am înainte numaĭ un corp viŭ, cu sentimente bestiale şi aspiraţiunĭ prosaice, bune, preţioase chiar pentru partea cea materială a vieţeĭ, de îndată ce m'am încredinţat că am înainte o femee iar nu un înger, o făptură materială, iar nu o fiinţă eterică, focul pasiuneĭ s'a stins d'odată, ănima 'mĭ-a încetat să bată şi decepţiunea smulsse pe fie-ce ḑi câte o frunză după crăcile pipernicituluĭ pomuşor al ilusielor mele.

— Oh! copile, copile! strigă de odată Elena în fiinţa căria surescitarea nervósă mergea crescênd; ah! cât de mult se aseamĕnă viaţa mea cu a ta! cât se potrivesce ănima mea cu a ta!

— A mea d-nă? esclamă George uitându-se la Elena înmărmurit de spaimă, a mea cu a d-v.?

— Da, da; urméḑă înainte pentru că auḑindu-te grăind par'că ănsăşĭ ănima mea vôrbesce, aud propriele mele mărturisirĭ.

— O! d-nă nu, nu e nicĭ o potrivire între d-v. şi mine; pe d-v. D-ḑeŭ v'a înzestrat cu tóte darurile, cu tóte bunătăţile, pe când eŭ desmoscenitul n'am dreptul să'mĭ ridic cu óre-care raḑă de speranţă căutăturile spre singura fiinţă ce a fost în stare să descepte viaţa în ănima mea.

— Ce fel? cum? aĭ dat în sfîrşit d'acea fiinţă superióră, d'acea inimă demnă de inima d-tale? aĭ descoperit acel tesaur şi nu te creḑĭ fericit şi nu bine-cuvintezĭ pe D-ḑeul îndurărilor?

— O! nu, căcĭ acel tesaur e însăşĭ nenorocirea mea.

— Nenorocirea d-tale?

— Da.

— Şi pentru ce?

— Pentru-că în viaţă sunt piedice, sunt obstacole pe care o fiinţă omenească, orĭ cât de hotărîtă ar fi, nu le póte învinge.

— Ce piedicĭ? ce obstacole?

— Multe şi nenumĕrate.

— Oh! căcĭ nu cunosc eŭ pe acea fiinţă norocită care a avut fericirea d'a înflăcăra o ănimă atât de alésa ca să'ĭ spun câte tesaure de fericire ar dobândi făcêndu-te fericit! Oh! căcĭ nu pot ca să pledez cu căldura ce merită causa d-tale, şi s'o fac să ghicéscă o parte din comorile ce 'ĭ-aĭ jertfi.

— D-v. d-nă, d-v. ḑiceţĭ că n'o cunósceţĭ? esclamă George, tremurând în prada celeĭ maĭ chinuitóre convulsiunĭ.

— Mĭ este óre cunoscută?

— Prea mult!

— E una din amicele mele?

— Nu.

— Vre-o rudă, soră-mea póte?

— Oh! nu, nu.

— Nu! atuncĭ nu te înţeleg, esplică-te strigă cu impetuositate Elena care cu mare greutate se maĭ putea stăpâni.

— Cred că m'am esplicat în destul, rĕspunse George ridicându-se în sus şi puind mâna pe pălăria ce era pe biuroŭ; daţi-mĭ voe acum ca să mĕ retrag, că e târḑiŭ şi d-l Alexandru nu maĭ vine.

— Pentru ce fugĭ? esclamă Elena ridioându-se şi ea în sus.

— Pentru că orĭ-ce aşĭ grăi şi aşĭ face de aci incolo ar fi nisce fapte nesocotite, o nelegiuire, o infamie, o crimă care ar merita mânia şi dispreţul d-v.

— Rĕmăĭ, şi esplică-te. ḑise Elena cu un ton imperios.

— Oh! d-nă, d-nă fie-ţĭ milă de mine şi lasă-mĕ să plec.

— Nu, nu te las să te ducĭ până ce nu'mĭ veĭ mărturisi cine este acea fiinţă iubită de d-ta care 'mĭ-e mie cunoscută.

— O! d-nă, se vede că D-ḑeŭ a vrut ca să plec gonit şi ruşinat din acéstă casă, singură în care am gustat dulcea fericire.

— Cine e acea femee? spune, spune odată.

— Cine alt de cât numaĭ d-v., d-v. care sunteţĭ atât de frumósă, atât de perfectă, atât de superióră? Acum după ce aţĭ aflat teribilul adevĕr, după ce sciţĭ nenorocitul secret al sufletuluĭ meŭ, goniţi-mĕ, saŭ maĭ bine ordonaţĭ lacheilor d-v. ca să mĕ dea afară.

— A! în sfîrşit! exclamă Elena radiósă de bucurie, aĭ deschis în fine gura, aĭ dat avênt inimeĭ! bănuelele mele nu m'a amăgit; mĕ iubescĭ, într'adevĕr mĕ iubescĭ şi vreĭ să plecĭ?

— Trebue.

— Şi pentru ce?

— Pentru că 'mĭ-e ruşine d'a 'mĭ maĭ arunca ochiĭ spre d-v. care aţĭ audit îndrăsnéţa mea mărturisire, pentru că 'mĭ este témă să nu mĕ trăsnéscă fulgerile mănieĭ d-tale.

— Fulgerile mânieĭ mele! dar bine eŭ nu sunt de loc supărată, ci din contra mĕ simţŭ măgulită şi fericită de mărturisirea francă şi lealä ce'mĭ aĭ făcut.

— Cum? d-nă, nu sunteţĭ supĕrată! esclamă George fórte surprins.

— Pentru ce óre? pentru că 'mĭ-aĭ spus că suntŭ frumósă? pentru că 'mĭ-aĭ spus că sunt iubită? pentru că 'mĭ-aĭ mărturisit ca am fost în stare să înflăcărez o inimă încă virgină? Nu copile, nu ascepta pedépsă, ci rĕsplată pentru asemenea îndrăsnélă. Femeia, tinere, e o ființă egoistă, măcar d'ar fi orĭ cât de severă şi de puţin cochetă, ea se simte linguşită şi ascultă cu plăcere şi fără severitate mărturisirile unuĭ adevĕrat amorŭ, unor sentimente curate şi neprihănite.

— Oh! d-nă, d-nă, mare trebue să fie indignarea ce v'a causat nesocotinţa mea, căcĭ luarea în rîs cu care mĕ pedepsiţĭ este fórte crudă.

— Ce fel? credĭ că te iaŭ în rîsŭ? esclamă Elena, credĭ că mĕ port cu D-ta ca o cochetă ordinară?

— Nu se póte alt-felŭ.

— Să'ţĭ iasă din minte asemenea credinţă; saŭ maĭ bine uită-te drept în ochiĭ meĭ şi încredinţează-te că eŭ îţĭ vor-

bescŭ din adâncul ânimeĭ şi fără de ocolirĭ ca unuĭ amic, ca uneĭ ființe care nu'mĭ este streină. Să fiŭ supărată pe el când el mĕ face cea maĭ fericită dintre ființe? O nu, nu; ia fă bine de staĭ binişorŭ pe scaun şi ascultă-mĕ.

George din ce în ce maĭ uimit se supuse în mod maĭ mult maşinal şi se reaşeḑă pe scaunul din fața Eleneĭ.

— Să nu creḑĭ George, urmă Elena cu o voce tremurătoare, apucênd şi strângênd în albele sale mânuşițe una din mânile luĭ; să nu creḑĭ amice, că aĭ înainte-țĭ o ființă denaturată, o cochetă care îşĭ ride de ânimile tinere ca pasĕrea de pradă de plăpândele păsĕrele ce-ĭ cad în ghiare. Să nu creḑĭ că sunt una din acele ființe sĕlbatice carĭ simt o nespusă plăcere d'a chinui ânimele ce aŭ subjugat. Anima mea nu e de piatră, sufletul meŭ nu e nesimțitor, căcĭ şi eŭ cunoscŭ amărăciunea patimelor sufletescĭ. Pune mâna colea, pe peptul meŭ şi convinge-te că şi ânima mea bate, că nu sunt o ființă de marmură.

Pronunțând aceste, cuvinte, Elena maĭ repede ca gândul şi maĭ înainte d'a cugeta George să'ĭ opue vr'o resistență, lipi mâna luĭ ce ținea în mânile sale de rotunḑimea sînuluĭ sĕŭ celŭ stêng şi apăsând'o bine în partea sa de jos unde bate ânima omuluĭ adăogă:

— Aşa e că şi ânima mea bate tot aşa de tare, póte maĭ tare ca şi a D-tale? aşa e că şi eŭ sunt o ființă vie şi simțitóre? aibĭ dar încredere în mine şi convinge-te o dată că nu sunt un monstru, nu sunt o femee denaturată care să'mĭ rîdŭ de simțimintele omenescĭ.

— Aşa e, rĕspunse George, sbătêndu-se în prada celor maĭ violente emoțiunĭ, şi abia putându-şĭ stăpâni durerile ce'ĭ pricinuia săgețele de focŭ şi de ghiață ce'l străpungeaŭ într'una tot corpul sĕŭ; aşa e, esclamă elŭ ținând mereŭ mâna lipită de acelŭ sînŭ fermecĕtor care îl ardea şi totde-o-dată îl îngheța până la mĕduva oaselor; într'adevér escĭ om, escĭ femee, chiar perfecțiunea femeilor, dar din nenorocire pentru mine aceste darurĭ, aceste bunĕtățĭ, aceste comorĭ D-ḑeescĭ nu sunt pentru mine.

— Pentru ce! dacă o-dată ânima mea bate ca şi a ta, simpatisează ca o soră cu a ta, te iubesc cum mĕ iubescĭ?

— Mĕ iubescĭ d-ta pe mine? esclamă George trăgêndu-şĭ repede mâna din mânile Eleniĭ şi uitându-se sperios spre dênsa.

— 'Ţĭ-am mărturisit'o deja? rĕspunse Elena ca cum ar fi fost uluită, daca e aşa fie; îţĭ repet încă-o-dată că şi eŭ te iubesc cu focul cu care tu mĕ iubescĭ. Ştiĭ că de când te-am zărit în ameţeala leşinuluĭ, colo la sosea, ânima mea 'ţĭ-a fost dată ţie, şi din ḑioa în care te-am vĕḑut, aicĭ în casă am ghicit póte chiar înainte d'a simţi tu, că şi tu mĕ iubescĭ.

— Intr'adevĕr! iubire zadarnică, iubire fatală!

— De ce vorbescĭ ast-fel, tocmaĭ când eŭ întrevĕdŭ viitorulŭ semĕnat cu fericirĭ neînchipuite?

— Fericire! póte fi fericire între două inimĭ carĭ se iubescŭ, daca în adevĕr buzele d-tale aŭ rostit adevĕrul şi daca cu adevĕrat mĕ iubescĭ, póte fi fericire pentru noĭ, maĭ ales pentrŭ mine, când ne desparte un obstacol peste putinţă de învins?

— Un obstacol! ce obstacol?

— Aţĭ uitat că sunteţĭ măritată, că aveţĭ un soţŭ, şi că numaĭ el singur are dreptul şi suprema fericire d'a se bucura în mod esclusiv de iubirea şi darurile d-v.?

— Eŭ n'am uitat dar el a uitat de mult; de mult a încetat d'a preţui darurile ce are soţia luĭ, de mult inima şi iubirea mea sunt cu desăvêrşire vĕduve, de mult nu maĭ sunt soţie de cât pentru aparat, pentru a servi de companióna soţuluĭ meŭ când ese din casă şi spre a presida recepţiunile şi prânzurile ce dă el din când în când camaraḑilor sĕĭ. De mult timpŭ bărbatulŭ meŭ sacrifică tot timpul şi tóte preocupaţiunile sale funcţiuneĭ şi posiţiuneĭ luĭ sociale, pe când eŭ abandonată suspin cu dor în singurătate după o inimă tênĕră care să bată ca şi a mea, care să iubească ca şi a mea.

— Să fie cu putinţă! esclamă George cu desăvêrşire uimit.

— Nu grăescŭ de cât adevĕrul. Un anŭ, numaĭ un sin-

gur anŭ am simţit eŭ că sunt măritată şi m'am dedulcit de fericirile căsniciei; d'atuncĭ, de îndată ce l'am făcut părinte, tótă dragostea, tótă afecţiunea, tótă iubirea a trecut'o de la mamă la fiŭ; pe el l'a încărcat de cele maĭ tinere resfăţărĭ şi eŭ am rĕmas pentru el numaĭ ca o camaradă, ca o tovarăşe de viaţă, ca o amică, ca o soră, iar ca soţie de loc! de loc! Cum se scólă de diminéţă se aşedă la masa de lucru şi nu maĭ ridică ochiĭ după hârtiĭ până la or a dejunuluĭ; înainte de dejun se jócă puţin cu copilul şi apoĭ se pune la masă; după ce dejunează, ce e drept faţă în faţă cu mine, pleacă la cancelarie, se întórce la ora prânzuluĭ, şi după ce mănâncă iar se jócă cu copilul, apoĭ iar se aşeadă la lucru, pe urmă după ce înseréză ese la club, orĭ se duce la ministru, orĭ merge la teatru şi fórte rar ese cu mine în societate. Locuinţele nóstre sunt la celedouĕ extremităţĭ ale caseĭ, în cât viaţa intimă de soţ şisoţie între noĭ lipsesce cu desăvêrşire. Ce e drept când e lume la noĭ saŭ noĭ mergem unde-va, nu e bărbat maĭ amabil ca el, în cât adesea aud la spate, ca să'mĭ facă nenorocirea şi maĭ mare, ah! ce pereche potrivită, se iubescŭ ca nisce porumbeĭ! Intr'adevĕr ne iubim! sardonică iubire! Iubire fără afecţiune, iubire fără viaţă în comun, iubire fără intimitate! Pentru mine nicĭ o ḑi liberă! maĭ nicĭ un cuvênt drăgălaşŭ.

— Ceea ce audŭ mĕ înspăimêntă! esclamă George.

— Aşa e, că e înspăimêntător lucru să fiĭ tênără, plină de viaţă şi de focŭ, să aibĭ óre-care darurĭ fisice, să fiĭ în lume înconjurată de admiratorĭ şi adulatorĭ, să fiĭ soţia unuĭ bărbat tênĕr şi plăcut şi să trăescĭ o viaţă întreagă în cea maĭ deplină singurătate, o viaţă maĭ chinuitoare ca vĕduvia?

— Intr'adevĕr înspăimantător lucru!

— Iţĭ mulţumesc că compătimescĭ de mine, îţĭ mulţumesc că împărtăşescĭ durerile mele şi simţĭ puţină îndurare de soarta uneĭ nenorocite desmoscenită de tóte bunătăţile acesteĭ vieţĭ.

— Sĕrmană femee! murmură George ştergênd o lacrĕmă care fără de voia sa i se ivise la códa ochiuluĭ.

— Oh! George! iartă-mĕ, iartă-mĕ te rog că 'ţĭ fac nisce

destăinuirĭ atât de intime, şi plânge-mĕ în loc d'a mĕ defăima, căcĭ suferinţele melle aŭ trecut peste marginele răbdăriĭ şi aŭ început să debordeze fără de voia mea. 'Mĭ aĭ făcut o mărturisere francă şi leală, îngădue-mĭ şi mie să'ţĭ facŭ o mărturisire care, de şi camŭ nepotrivită cu cerinţele usurilor practicate în lumea nóstră, totuşĭ are meritul d'a fi tot atât de francă şi de leală. 'Mĭ aĭ spus că sunt tênĕră; într'adevĕr n'am maĭ mult de 25 de anĭ; 'mĭ aĭ spus asemenea că sunt frumósă; într'adevĕr multă lume 'mĭ spune că sunt înzestrată cu óre-care calităţĭ fisice; cu tóte acestea după patru anĭ de căsnicie, în aniĭ ceĭ maĭ plăcuţĭ aĭ vieţiĭ, sunt vĕduvă, vĕduvă de afecţiune, vĕduvă de tinere îngrijirĭ! Ce credĭ că trebue să facŭ pentru ca să scap de asemenea tristă viaţă? să'mĭ părăsesc casa, să mĕ despart de copilaşul meŭ? de micul meŭ odor ce 'mĭ-a dăruit D-ḑeŭ în primul anŭ de căsătorie? nu potŭ, nu'mĭ vine să'lŭ las pe mânĭ streine; să cer divorţul, să înfrunt peripeţiile sfâşietóre ale unuĭ proces scandalos? îmĭ este grózā de gura lumiĭ, căcĭ cade prea jos în faţa lumiĭ orĭ-ce femee care suie scările tribunaluluĭ, fie ea acusată, fie ea reclamantă. Să mĕ silesc a recâştiga ânima bărbatuluĭ meŭ? m'am încercat deja, dar de surda aŭ fost tóte silinţele; se vede că naturalul sĕu e făcut ast-felŭ ca să sacrifice datorieĭ de funcţionar tóte cele-alte datoriĭ. Un singur mijloc 'mĭ-a maĭ rĕmas: să'mĭ înnecŭ în adêncul ânimeĭ orĭ-ce scrupulŭ şi îndoială, să facŭ şi eŭ ca tóte nenorocitele abandonate ca mine, să caut o ânimă care să mĕ priceapă şi să'mĭ aline suferinţele, un suflet nobil şi generos care să'mĭ vindece rănile ce'mĭ copleşesc ânima, să devin femee infidelă, şi pe urmă tragă-mĭ pĕcatul acela ce fără de voia mea mĕ împinge spre prăpastia perḑăriĭ.

— Fatal remediŭ! murmură clătinând din cap George.

— Aşĭ fi dorit să iubesc, adăogă Elena din ce în ce maĭ animată, fără a auḑi vorbele luĭ George, aş fi dorit să iubescŭ o fiinţă june ca şi mine, poetică ca şi mine şi ca şi mine înflăcărată de aprigul dorŭ al adevĕrateĭ iubirĭ, care să se sacrifice cu corpul şi sufletul înflăcăratuluĭ meŭ amor,

însă cu greŭ se póte găsi o ânimă cu simţirĭ atât de alese într'o societate cangrenată de scepticism şi conrupţiune. Maĭ acum câte-va săptĕmânĭ mi s'a părut că am găsit perechia ânimeĭ mele, omul demn de iubirea mea, ființa predestinată d'a vĕrsa balsam vindicator peste ranele mele, dar în fórte scurt timp m'am convins că îngerul era un demon scârbos, ființa providenţială un om de rând, idealul perfecţiuneĭ un miserabil ordinar, nedemn de inima şi de aspiraţiunile mele. Intr'o séră pe când mĕ preumblam la braţ cu el prin şerpuitele potecĭ ale grădineĭ de la drépta soseleĭ, pe când buzele nóstre se frigeaŭ de înflăcărarea cuvintelor ce eşiaŭ din gurile nóstre, şi pe când pasurile nóstre mergeaŭ în voia întêmplăriĭ pe unde găseaŭ loc bătătorit de călcat, ne pomenirăm într'o câmpie singuratică, la óre-care depărtare de şosea şi înconjuraţĭ de o ceată de ţiganĭ care venise de la o cărămidărie vecină şi care deja ridicase în sus ciomegele lor ca să ne isbească. Intr'acel moment de surprem pericol, companionul meŭ în loc d'a-şĭ expune viaţa pentru ca să scape pe a mea, dădu dosul ca un miserabil şi mĕ lăsă singură în mânile ţiganilor care de sigur m'ar fi omorât daca n'ar fi intervenit eroicul şi generosul d-tale ajutor.

George cu cât audea destăinuirile Eleneĭ cu atât, în loc d'a se înflăcăra maĭ mult, simţea din contră că se liniscea, că violenţa bătăilor ânimeĭ sale se potolea şi apriga patimă ce'lŭ sbuciumasse se alina, în cât când audi desnodămêntul fatal, nu se putu opri „d'a dice cu un ton cât se póte de rece şi cam sarcastic :

— A! acum am înţeles enigma.

— Am perdut ilusia, urmă a vorbi Elena din ce în ce maĭ agitată, dar din norocire am dat peste realitate; am perdut nălucirea amăgitóre, dar am dobêndit ființă vrednică d'a mĕ rĕsplăti pentru tóte suferinţele ce am îndurat. Iubesce-mĕ George, iubesce-mĕ cu tot focul, cu tótă pasiunea ce clocotesce în ânima ta, fă-mĕ să uit indiferenţa luĭ Alexandru şi purtarea aceleĭ ființe nedemnă, şi 'ţĭ-o jur că ființă maĭ fericită şi maĭ iubită ca tine nu va fi pe pămênt.

— D-nă, 'mĭ este peste putinţă a face sacrificiul ce'mĭ cerĭ, rĕspunse George cu un ton hotărât.

— Ce aĭ ḑis? esclamă Elena sărind din loc ca cum ar fi călcat cu piciorul gol peste un corp îngheţat.

— Adevĕrul d-nă. D-ḑeŭ a vrut să mĕ liniscescŭ, să recapĕt dreapta judecată şi limpeḑirea vĕḑuluĭ şi să mĕ facă să înţeleg că între D-v. şi mine se ridică un obstacol peste putinţă de învins. Sunt amicul, sunt protegiatul, sunt obligatul d-luĭ Alexandru; nu pot dar rĕsplăti ce a făcut pentru mine binefăcĕtorul meŭ prin cea maĭ neagră ingratitudine.

— George nu este aşa că tu glumescĭ?

— Nu, d-nă, nu grăesc de cât adevĕrul; vĕ rog dar şi vĕ conjur să uitaţĭ tóte aiurările copilărescĭ ce am rostit într'un moment de rătăcire, căcĭ, vĕ asigur, nu sunt eŭ omul potrivit cu simţimêntele d-v. nu pot să fiŭ ingrat.

— Aĭ fi cel maĭ ingrat dintre ingraţĭ daca m'aĭ respinge după ce 'mĭ aĭ furat tóte tainele.

— Si D-vóstră scitĭ pe alle melle.

— Află că tot ce aĭ dobândit de la Alexandru, tot ce datorezĭ luĭ Alexandru, de la mine aĭ dobândit, mie 'mĭ datorezĭ, eŭ l'am îndemnat să te ia sub protecţia sa.

— Fie, cu tóte acestea el nu s'a mărginit numaĭ a mĕ protege ca un maĭ mare, ca un şef, ci m'a făcut amicul sĕŭ, confidentul sĕŭ, 'şĭ a încreḑut onórea sa în mânele melle; amiciţia dar mĕ obligă a'mĭ sacrifica pentru el inima şi chiar viaţa.

— Daca e aşa, daca aĭ fost inspirat de nisce simţiminte atât de alese, pentru ce 'mĭ-aĭ destăinuit taina sufletuluĭ tĕŭ şi pentru ce 'mĭ-aĭ furat taina inimeĭ mele?

— Mĭ-aţĭ hrăpit fără de voia mea mărturisirea.

— Ia ascultă George să nu glumim, maĭ ales în nisce momente atât de solemne, ci să vorbim serios şi fără de făţărnicie, ḑise Elena din ochiĭ căreia eşiaŭ scânteĭ arḑĕtóre; póte că tu cerĭ de la mine nisce sacrificiĭ maĭ marĭ, póte că tu nu vreĭ să împart de cât numaĭ cu tine dragostea şi mângăerile mele, póte că escĭ gelos chiar de fiul meŭ. Spune, vreĭ să fug cu tine, vreĭ să 'mĭ părăsesc casa

şi copilul şi să te urmez chiar la marginea lumeĭ? grăesce amice, căcĭ eŭ sunt gata să te ascult şi să te urmez. Nu te îndoi de nimic căcĭ eŭ sunt îndestul de bogată ca să întêmpin cu prisos tóte necesităţile vieţeĭ. Daca vreĭ să plecĭ eŭ te urmez chiar acum.

— O! d-nă, departe de mine ideia d'a primi aşa marĭ sacrificiĭ; rĕmâneţĭ aci unde vĕ e locul, rĕmâneţĭ pentru copilul şi soţul d-v. care ar muri fără d-v.

— Ah! tirane, ah! ingrate, nu te îndurĭ să 'l omorĭ pe eĭ, dar pe mine, pe mine mĕ săgeţĭ fără îndurare cu săgeţile cele maĭ ucigătóre. Eĭ să trăiască, să se resfeţe în bunătăţile vieţeĭ, să se bucure de tóte desfătările, iar eŭ nenorocita, eŭ părăsita, eŭ oropsita, să mor abandonată de D-deŭ şi de ómenĭ. Sunt jună George, sunt plină de viaţă şi de sănĕtate şi 'mĭ place viaţa din care abia am început a gusta. Am colea în piept o inimă plină de foc şi pasiune, îmĭ trebue o inimă tot asemenea plină de foc şi pasiune care să mĕ înţelégă şi să 'mĭ rĕsplătéscă iubirea prin iubire, pasiunea prin pasiune.

— Iubire nelegiuită, chin fără de sfîrşit!

— Nu 'mĭ pasă, fie chinul cel maĭ cumplit, turmentul cel maĭ crud, numaĭ iubire să fie.

— Ades plătesc copiĭ greşelile părinţilor.

— A cuĭ e vina?

— Negreşit a fatalităţeĭ.

— Daca fatalitatea e la mijloc, aide să ne supunem eĭ căcĭ de dênsa nu putem scăpa.

— Nu..... nu; gândiţi-vĕ că pasiunea trece, iar remuşcarea nicĭ odată.

— Oh! D-deul meŭ, de ce nu pot să 'mĭ desfac inima ca să pótă citi în voe tot ce ascunde adêncul eĭ? pentru ce nu pot să 'l fac să afle şi să se incredinţeze că sufletul şi viaţa mea vor fi ale luĭ până ce mórtea îmĭ va îngheţa sângele în vine? Ah! pentru ce Dómne, m'aĭ făcut aşa de nenorocită şi m'aĭ condamnat să intêmpin numaĭ rĕceală, neîndurare indiferentă?

— D-nă, linisciţi-vĕ vĕ rog.

— Nu, nu voiŭ, nu pot, rĕspunse Elena începĕnd să verse lăcrĕmĭ amare, lacrĕmĭ de ciudă, de mânie, de indignare.

— D-nă aud sgomot la uşa de la intrare.

— Fie, nu voiŭ să sciŭ, nu 'mĭ pasă de nimic.

— D-nă, vine soţul d-v., îĭ recunosc paşiĭ.

— Vie, ca să afle şi el teribilul adevĕr.

— D-nă, în numele copiluluĭ d-v. vĕ rog, vĕ conjur, plecaţĭ, fugiţĭ să nu se întêmple vre-o nenorocire.

— Nu plec.

— D-nă, gândiţi-vĕ la viitor, la teribilul viitor, la gura lumiĭ de care vĕ este atât de grózĕ.

— Numaĭ mĕ gândesc la nimic.

— Daca veţĭ perde stima lumiĭ luaţi-vĕ nădejdea pentru tot-d'a-una de la iubirea mea.

— Mĕ veĭ iubi daca voĭ pleca?

— Da, póte, cred că te voiŭ iubi, numaĭ plécă, plécă d-nă maĭ curênd.

— George daca mĕ veĭ amăgi te veĭ căi amar; rĕsbunarea mea va fi teribilă.

După ce pronunţa aceste cuvinte Elena eşi ca o nebună pe uşa pe care intrase, şi îndată după aceia George îşĭ reluă locul dinaintea biurouluĭ bine-făcĕtoruluĭ sĕŭ şi se gârbovi pe hârtiĭ ca să 'şĭ ascundă potopul de emoţiunĭ ce 'ĭ copleşea sufletul. Peste o clipă uşa principală se deschise şi intră Alexandru cu o înfăţişare radiósă.

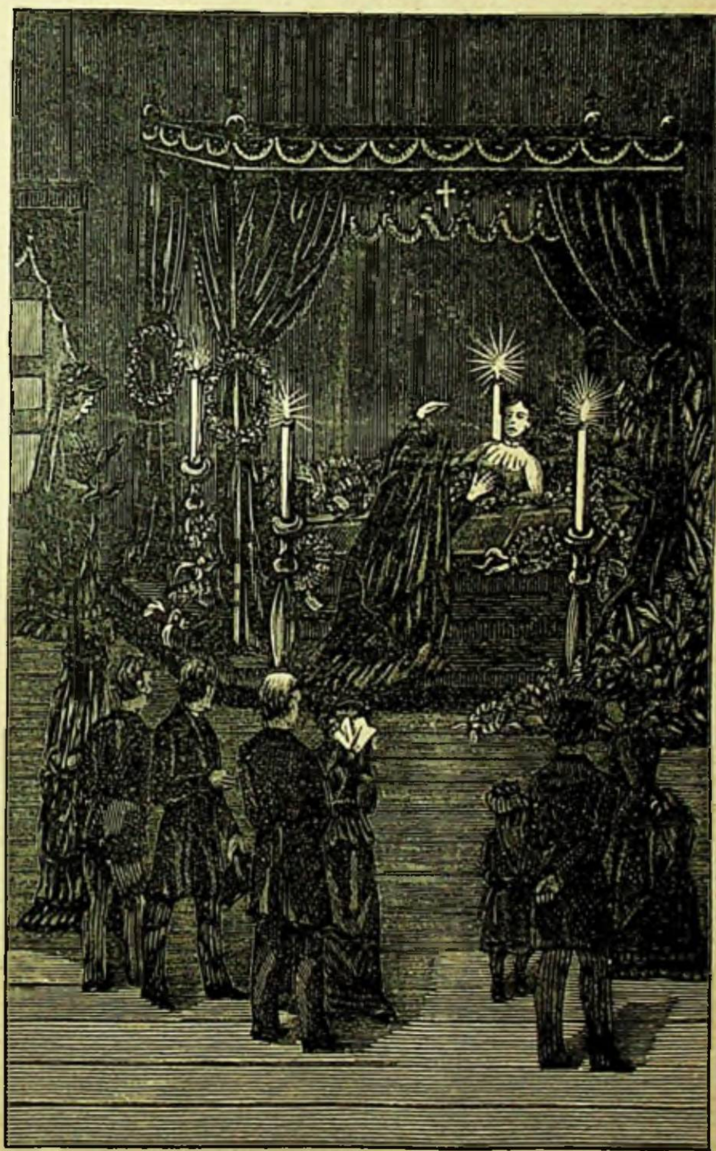
VI

Alexandru Calomirescu

— Bună seara Iorgule, ḑisse Alexandru cu unŭ tonŭ veselŭ, aşeḑêndu-şĭ bastonulŭ şi pălăria la loculŭ lorŭ.

— Bună seara, rĕspunse George cu o voce cam tremurătóre.

— Ce fellŭ amiculŭ meŭ, tot ocupat? întrebă Alexandru apropiindu-se de biuroŭ şi scoţêndu-şĭ din mânĭ mănuşile.

Când am deschis ochii m'am vĕḑut inconjurată de flori, lumînări şi lume multă d'asupra unui catafal. Pag. 117.

— Maĭ am vre-o două hârtiĭ de rezulat.

— Şi aĭ lucrat într'una de la plecarea mea până acum?

— A trebuit să citesc tóte hârtiile de la unŭ cap pănĕ la cellŭ altŭ ca să sciŭ ce rezoluţiune merită.

— Şi încă nu te-aĭ plictisitŭ?

— M'a cam supĕrat pucin căldura.

— In adevĕr când am intratŭ aci am credut că intru într'unŭ cuptorŭ; pentru ce n'aĭ deschisŭ ferestrele?

— M'am temut de rĕcórea d'afară care este incă simţitóre?

— A venit Elena p'aicĭ?

— Nu, n'a venit, murmură George încurcându-se şi roşindu-se.

— Ce-o fi făcut ea singură în camera eĭ mititica?

— Nu pot sci, şiopti George cu acellaşĭ tonŭ.

— De ce nu aĭ lăsat lucru ca să te ducĭ să 'ĭ ţiĭ cât-va timpŭ companie?

— Eŭ? esclamă George aţintindu-şĭ privirea în ochiĭ protectoruluĭ sĕŭ.

— Negreşitŭ; eŭ am încredere în tine căcĭ eştĭ unŭ băiat de onóre, incapabilŭ d'a abusa de confienţa amiculuĭ tĕŭ.

— Aşa e, aveţĭ dreptate, şiopti George în vêrfulŭ buselor.

— Altuia în locu-ţĭ n'aşĭ acorda atâta încredere, dar ţie care eşcĭ unit cu mine prin nisce legăturĭ, în care sunt amestecate sentimentele celle maĭ tinere, este alt ce-va.

George nu dete nicĭ un rĕspuns, iar Alexandru după ce se plimbă puţin prin cameră veselŭ ca un sticlete, se aşedă pe un scaunŭ lângă George şi urmă a vorbi:

— Să vedĭ tu, amiculŭ meŭ, lucrulŭ şi numerósele melle occupaţiunĭ îmĭ absórbe cam multŭ timpŭ şi mĕ silesce să cam negligezŭ pe Elena mea; dar să nu credĭ c'am încetat d'a o iubi; din contră o ador ca în primele lunĭ de căsătorie, pentru aceia îĭ facŭ tóte voile, chiar capriciile, numaĭ să nu cârtească contra negligenţeĭ melle. Din fericire ea, mititica, este bunicică şi pacientă, trece cu vederea astŭ mic defect involuntariŭ şi mĕ iubesce ca şi maĭ nainte şi 'mĭ pĕstrează onórea şi demnitatea pură şi ne pătată.

George aruncă spre Alexandru o căutătură întrebătóre spre a surprinde sarcasmulŭ saŭ ironia, şi ne întêmpinând alt de cât o căutătură veselă şi senină, relăsă ochiĭ în jos şi'Ĭ pironi din noŭ pe hârtia ce avea înnainte-Ĭ.

— Face bine de nu calcă alăturĭ de datoriile eĭ, adăogă Alexandru cu acelaşĭ tonŭ, căcĭ îşĭ conservă viaţă lină şi ne băntuită de nicĭ o neplăcere; aminterĭ n'ar căştiga de cât ruşinea, părăsirea şi dispreţul meŭ. D'ar judeca tóte femeile ca ea şi s'ar gândi bine la tristele resultate ce culege în urma uneĭ vieţĭ rătăcite, ḑĕŭ n'ar maĭ fi femee viţiósă şi nenorocirĭ casnice n'ar maĭ esista. Dar tu ce tacĭ acolo de nu scoţĭ nicĭ unŭ graiŭ ?

— Vĕ ascultŭ şi mĕ gândesc cât de mult aveţĭ dreptate.

— Nu este aşa ? o! dar nu suntŭ numaĭ elle de vină, ci maĭ mult miserabiliĭ aceia carĭ se introducŭ în interiorulŭ unuĭ menagiŭ sub plăsmuita mască a amicieĭ ca să semene discordia, ruşinea şi nenorocirea. O ! ferescă D-ḑeŭ, de mi s'ar întêmpla mie o asemenea nefericire, n'aşŭ sta mult la îndoială ci aşĭ lua acelle douĕ pistóle ce veḑĭ colo atêrnate în cuiŭ; pe unulŭ l'aşĭ descărca în peptul criminaluluĭ şi pe cellŭ-alt într'allŭ compliceĭ luĭ, ca să se ducă amêndoĭ cu unŭ moment maĭ curênd înnaintea judeluĭ suprem spre a'Ĭ judeca.

George se uită pentru a doua óră în ochiĭ luĭ Alexandru spre a citi umbra vre-uneĭ alusiunĭ, şi ne descoperind nimicŭ iar îşĭ vĕḑu de lucru.

— Aşa sunt eŭ, urmă a ḑice Alexandru sculându-se după scaun, sunt bun cu ceĭ bunĭ şi ne înduplecat cu ceĭ rĕĭ. Dar ce însémnă neroḑia asta pe mine de sporovoesc din gură assemenea cuvinte posomorîte, pe când ânima mea e plină de veselie şi nerăbdare d'a v'o împărtăşi şi voă ? mĕ ducŭ să chemŭ şi pe Elena, căcĭ amênduoĭ aveţĭ ca să gustaţĭ câte o părticică din bucuria ce simţŭ.

Ḑicênd aste cuvinte deschise uşa prin care dispăruse Elena şi eşi repede cântând.

— Iată omulŭ pe care ispita mĕ îndémnă să înşel şi pe care femeia luĭ îl copleşesce cu defăimările cele maĭ nemeritate,

murmură George uitându-se după Alexandru. Oh! femeĭ, femeĭ! dacă aţĭ fi tóte asemenĭ, nu este fiară maĭ rea ca voĭ!

Uşea se redeschise, şi reintră Alexandru, trăgênd cu sila de mână după sine pe Elena, care 'şĭ schimbase vestmintele şi se îmbrăcase într'o elegantă haină de casă de indiană albă, şi care se făcea somnorósă ca cum ar fi dormitŭ cine scie de când.

— Ci aide, intră odată somnoróso, îĭ ḑise bărbată-sĕŭ continuând d'a o sili să intre în interiorulŭ camerii.

— Eh! Alexandre ce copilŭ escĭ! lasă-mĕ, lasă-mĕ îţĭ ḑicŭ, că glumele tale începŭ să mĕ supere; aste cuvinte le rosti Elena cu o intonaţiune în care se afla tóte nuanţele graiuluĭ unuĭ somnorosŭ.

— Să te supere! tocmaĭ în momentele când vreaŭ să te vĕḑŭ cât se póte maĭ veselă şi maĭ fericită! nu te supĕra căcĭ bărbăţelulŭ tĕŭ n'are astă intenţiune.

— Ce să'ţĭ facŭ dacă m'aĭ smuls din braţele celuĭ maĭ frumosŭ visŭ.

— Ţi-am răpitŭ unŭ visŭ frumosŭ ca să 'ţĭ daŭ o frumósă realitate. Află iubita mea, află amiculŭ meŭ, că în astŭ momentŭ când credeţĭ că aveţĭ a face cu un un simplu şefŭ de secţiune, vĕ aflaţĭ înaintea unuĭ mare Directore de serviciŭ.

— Ah!.... ce fericire! strigă George sculându se repede după scaunŭ şi coprinḑênd cu afecţiune mâna şefuluĭ sĕŭ.

— Ah! în sfîrşit mi s'a împlinit dorul, are să móră de necaz Calomfireasca! strigă Elena lăsând la o parte prefăcătoria somnuluĭ şi începând a juca de bucurie; a! în fine suntŭ directóre şi amŭ să fiŭ invitată la masa domnéscă.

— Nu risipiţĭ cu aşa galantomie tesaurele bucurieĭ vóstre, întrerupse Alexandru riḑênd; fiţĭ maĭ avarĭ, căcĭ maĭ aveţĭ încă de ce să vĕ veseliţĭ.

— Ce spuĭ?! strigă Elena; se vede că astă nópte este nóptea surpriselorŭ!

— A veselieĭ pacînice, draga mea; amice George îmbrăţişéḑă-mĕ şi priimesce felicitările mele, căcĭ amŭ reuşitŭ să înduplecŭ pe ministru a subsemna raportulŭ ca să fiĭ re-

comandat pentru postulŭ vacant de şef de masă de clasa ântêiŭ înloculŭ celuĭ recomandat de secretarul generalŭ.

— Ah! cât escĭ de bun, d-le Calomirescu! esclamă George înduioşatŭ până la lacrime, apucându-ĭ din noŭ mâinele şi strângêndu-le la peptulŭ sĕŭ.

— Aide, aide nu vĕ oprițĭ, îmbrățişați-mĕ, sărutați-mĕ, mulțumiți-mĭ, flatați-mĕ că eŭ nu mĕ supĕrŭ, când aste linguşirĭ vinŭ de la voĭ care mĕ iubițĭ şi pentru care 'mĭ aşŭ da viața fără părere de rĕŭ. Rĕsfățați-mĕ cât putețĭ maĭ multŭ, ca prin veselia şi mulțumirea vóstră să potŭ aprecia câtŭ de scumpă şi frumósă este fapta cea bună.

— Ițĭ facem pe voe din tótă inima şi din totŭ sufletulŭ, esclamă George sărutându-ĭ mâinele şi pe față şi pe dosŭ.

— Dar tu Eleno, ce staĭ la o parte şi nu'țĭ rĕsfețĭ bărbatul?

— Eŭ şi de ce? esclamă dênsa aruncându-ĭ o căutătură cochetă şi provocătóre; eŭ n'am căpĕtat nimic, toțĭ aŭ dobêndit câte un dar, pe când eŭ nicĭ o părticică.

— Credĭ că te-amŭ uitatŭ eŭ pe tine? îțĭ judicĭ prea rĕŭ bărbatul, dragă nevesticá. Nu scumpa mea, nu te-am datŭ uĭtăriĭc,i din contra ție 'țĭ-amŭ făcut partea cea maĭ mare. Iată zapisele de proprietate a caselorŭ din vecinătatea şoseleĭ ce'țĭ plăcea aşa de multŭ; sunt făcute pe numele tĕŭ.

— Ah! Alexandre! esclamă Elena apucând hârtia din mâna bărbatu-sĕŭ şi îmbrățişindu-lŭ cu căldură; acum recunoscŭ cât de multŭ mĕ iubescĭ.

— Acum ingrato?

— Acum maĭ mult ca tot-d'auna.

— Eĭ bine, suntețĭ mulțumițĭ?

— Escĭ unŭ bărbatŭ adorabilŭ, strigă Elena sărutându-l pe ambiĭ obrajiĭ.

— Escĭ o provedință, murmură George cu ochiĭ scăldațĭ în lacrime.

— Suntŭ unŭ omŭ bunŭ care 'mĭ place să facŭ pe toțĭ din jurul meŭ să fie fericițĭ ca şi mine, rĕspunse Alexandru coprindênd cu brațele sale pe ambele ființe ce'ĭ eraŭ atât de scumpe şi strângêndu-le la peptŭ ast-fel că buzele lor maĭ se lipiră una de alta sub strînsura brațelor luĭ.

VII.

Necunoscuta.

Din séra în care George aflase mărturisirele Elenii şi se încredinţase din noŭ că bărbatul eĭ era omul cel maĭ nepreţuitŭ, amorulŭ, saŭ maĭ bine momentanulŭ elanŭ alŭ inimeĭ sale se răcise cu totul şi încetul cu încetul se schimbase în ură. Cu cât trecea timpul şi observa maĭ cu atenţiune pe Alexandru cu atât se convingea că tóte acusaţiunile ce aducea ea bărbatuluĭ sĕŭ eraŭ nisce simple calomniĭ, şi că elŭ îĭ consacra dênşiĭ totŭ timpulŭ ce'ĭ prisosea, şi o iubea, şi o rĕsfăţa întocmaĭ ca p'unŭ copilŭ favoritŭ. Numaĭ corupţiunea eĭ cea firéscă, numaĭ pornirile eĭ desfrênate şi nesăţiόse, numaĭ depravaţiunea caracteruluĭ sĕŭ o silea să defaime pe soţul sĕŭ şi se umble dupe amorurĭ streine.

Societatea nόstră scuză până la όre-care puntŭ printr'o indulgenţă cam exagerată asemenea pornirĭ sburdalnice, când vede pe o femee jună şi bogată, care, prin nisce calcule rĕŭ combinate se vede legată de sόrta unuĭ bĕtrên uitat de όmenĭ şi de D-ḑeŭ; dar p'o femee care are un bărbatŭ june, bine făcutŭ şi iubitorŭ, nimenĭ nu pόte s'o scuze. Aceste raţionamente trecênd prin mintea luĭ George, uscă cu totulŭ germeniĭ pasiuneĭ ce încolţise de cât-va timp în inima sa, şi binefacerile luĭ Alexandru, şi frumosul sĕŭ caracter, şi confienţa ne mărginită ce avea ellŭ într'ênsulŭ, smulse din rădăcină pasionata iubire ce 'ĭ inspirase Elena, însă nu putuse reuşi a stinge flacăra amoruluĭ ce se aprinsese în ănima sa altă dată amorţită. Nu maĭ iubea pe Elena, o evita fĕră a părăsi casa protectoruluĭ sĕŭ, îşĭ da tóte silinţele ca să nu se găséscă nicĭ o dată singur cu ea, rupea tóte epistolele pline de manifestărĭ de iubire, de imputărĭ violente şi de ameninţărĭ desperate ce 'ĭ trămitea astă femee maĭ în fie-ce ḑi, însă simţea în ănima sa unŭ golŭ care trebuea ămplut, o dorinţă care trebuea realisată; simţea necesitatea d'a iubi şi d'a fi iubitŭ.

Intr'o ḑi întorcêndu-se de la cancolarie, mergea încetinelŭ pe calea Victorieĭ, cu capulŭ în josŭ şi gândindu-se încă la ingratitudinea Eleneĭ către bărbatulŭ sĕŭ, şi de aci la miile de pericole ce înfruntă bărbatulŭ când păşesce spre calea căsĕtorieĭ. Mergênd astŭ-fellŭ adâncitŭ în felurite cugetărĭ de asseminea soiŭ, cam în apropiere de biserica Sf. Vasile îşĭ rădică în susŭ privirea, şi căutătura sa se isbi faţă în faţă cu a uneĭ fete june şi frumósă care mergea ca şi el pe trotuar însă în mod invers. Se dete la o parte ca să'ĭ facă loc să treacă, se lipi cum se cade de perete ca să treacă atât ea cât şi o femee bĕtrână, care o urma de aprópe, însă după ce 'şĭ îndeplini astă datorie dictată de cea maĭ banală politeţă, rĕmase in locŭ ca împetrit, se uită lungŭ după urmele asteĭ fetiţe necunoscute, şi apoĭ, fără să pótă a 'şĭ da socotélă de purtarea sa, se întórse înnapoĭ şi începu să urmeḑe de departe fiinţa a căreĭ figură trecusse pe dinainte-ĭ ca o clipeală, ca o licărire de fulgerŭ.

Vi s'a întêmplat póte la mulţĭ din D-v., iubiţĭ lectorĭ, atât în junie cât şi în etatea cea matură aceia ce s'a întêmplat erouluĭ nostru; aţĭ fost şi D-v. une-orĭ isbiţĭ de admiraţiune când aţĭ vĕḑut în trécât o frumuseţe care v'a făcut să rĕmâneţĭ în locŭ contemplând fiinţa ce se depărtéḑă; vi s'a întêmplat póte chiar d'a face aceia ce făcu junele nostru, adică d'a o urmări, fĕră nicĭ unŭ scopŭ, fĕră nicĭ o intenţiune, ci numaĭ împinşĭ de óre-care curiositate; fiţĭ dar indulgenţĭ, scusaţĭ pe astŭ june înflăcărat şi nesperimentat, şi nu-l condamnaţĭ la pedépsa indignaţiuneĭ D-v., căcĭ e în ânima omenéscă unŭ imboldŭ care câte o dată îl împinge într'un mod bruscŭ şi fără nicĭ un soiŭ de preparare prealabilă spre destinul viitoruluĭ sĕŭ. Assemenĭ şi D-v. stimabile lectóre, de şi de sigurŭ îl veţĭ găsi cam indiscretŭ şi póte şi ce-va impertinent, scusaţi-lŭ vĕ rog, căcĭ în acele momente bietulŭ băiatŭ nu era stăpân pe liberulŭ sĕŭ arbitru; o influenţă misteriósă, o fascinaţiune ne biruită, unŭ magnetŭ puternicŭ luasse în stăpânire voinţa şi fiinţa sa şi 'lŭ tîra fĕră de voe în urma pasurilorŭ necunoscuteĭ copile.

Juna fată, urmată mereŭ de bĕtrâna, părăsi calea Vic-

toriei, apucă prin suburbiĭ şi traversă maĭ multe strade. Călĕtoria sa dură cam mult, aprópe o oră prin strade maĭ marĭ şi maĭ micşióre, însă George nu se plictisi de loc, ci continuă d'a o urmări într'unŭ modŭ constantŭ, călcând în urma paşilorŭ sĕĭ la o distanţă convenabilă, spre a nu atrage attenţiunea nimĕnuĭ.

Necunoscuta, fĕră a se îndoi de nimic, după o cursă de aprópe o oră, se opri dinaintea uneĭ porţĭ, o deschise, intră împreună cu bĕtrâna într'o curte spaciósă umbrită de arborĭ înfloriţĭ, şi din curte intră într'o casă modestă dar strălucitóre de curăţenie. George se opri în stradă, admiră esteriorulŭ acestuĭ locaşiŭ ce semĕna fórte mult cu acella allŭ păciĭ şi fericiriĭ, stătu puţinŭ într'unŭ colţŭ fără a fi vĕḑut de nimenĭ, căcĭ strada era deşartă şi fórte retrasă, ascepta cât-va să maĭ ḑărescă o dată acea zînă fermecătóre care 'lŭ transportasse de la o extremitate la alta a capitaleĭ, dar după ce vĕḑu că asceptarea-ĭ remânea zadarnică, se pomeni că scóte din peptŭ un suspinŭ şi, după ce se maĭ uită cât-va spre mica căsuţă, reapucă în delete calea pe unde venisse, aruncând în urmă-ĭ din când în când câte o căutătură în care se citea pĕrerea de rĕŭ.

Ajuns acasă, ascultă cu distracţiune întrebările ce 'ĭ făcu muma sa în privinţa neobicĭnuiteĭ salle întârḑierĭ, se puse la masă şi maĭ nu mâncă, apoĭ se sculă de la masă, trecu în camera sa şi puindusse înnaintea biurouluĭ scrise o poesie dulce şi sentimentală adressată juneĭ necunoscute.

Ce avea acea fată de'ĭ robise inima? nicĭ ellŭ nu scia; scia numaĭ că i se părusse că în fisonomia eĭ vĕḑusse órecare asemănare cu trăsurile Eleniĭ, dar maĭ multă trăgesime, maĭ multă juneţe şi unŭ dulce aer de candóre şi castitate care da maĭ multă strălucire darurilor eĭ. Ce să'ĭ facĭ ănimeĭ? aşa e pustia; o umpli odată nu 'ĭ maĭ place să rĕmâe gólă; gonescĭ din ea din causa feluritelor împrejurărĭ o pasiune, alta încolţesce numaĭ de cât, cresce cu repeḑiciune, şi de o dată te pomenescĭ potopit de valurile eĭ!

A doua ḑi, cum se făcu ḑiuă, George se îmbrăcă, îmbucă ce-va cât putusse mumă-sa să'ĭ prepare în pripă, plecă

şi. . . lucru de mirare! se descaptă oprit în dreptul porţiĭ necunoscuteĭ salle! Ajungênd acolo, trecu pe dinaintea uneĭ ferestre care rĕspundea în stradă, şi trecênd, privirea sa năvăli cu lăcomie spre interiorulŭ asteĭ locuinţe. Ceia ce vĕḑu îĭ mulţumi sufletulŭ; feréstra era dată de perete şi în interiorul uneĭ cămăruţe mititele o jună fată rumenă şi grăsulie, numaĭ în papucĭ, în fustă şi în camisonŭ, curată ca o lebădă şi cu capulŭgolŭ şi fruntea senină, scutura prin casă şi umplea aerul de un torent de sonurĭ dulcĭ şi melodióse. George coprinsŭ de admiraţiune se opri în locŭ, privi acea fiinţă drăgălaşe care deretecând se sbeguia, ca să ḑic aşa, cu aerul ce o înconjura şi se uită loculuĭ în dreptul ferestriĭ. Fata aruncându-şĭ privirea din întêmplare spre feréstră, ḑări pe George şi vĕḑêndu-l uitându-se spre ea cu obrăsnicia omuluĭ rănit de sĕgeţele sglobiuluĭ fiŭ al celeĭ maĭ nestatornice dintre zîne, scóse un ţipăt de spaimă, chiar se roşi puţinŭ, dar nu se desconcentră, ci se apropie linŭ şi fără precipitare de feréstră, o închisse fără de grabă şi fără sgomot şi după aceia reîncepu a dereteca şi a cânta. George vĕḑênd'o recunoscu pe necunoscuta sa de erĭ, o privi maĭ cu atenţiune şi o găsi multŭ maĭ frumósă, însă de îndată ce înţelese că conduita luĭ îĭ era eĭ neplăcută, făcu duoĭ paşĭ înnapoĭ şi apoĭ se retrasse.

Lecţiunea ce primise ar fi făcut pe orĭ-ce om cu minte să se astâmpere şi să 'şĭ vaḑă de obicinuitele sale occupaţiunĭ, dar om cu minte şi amoresat unde se găsesce? După cancellarie George se pomeni că iar trece p'acolo, dar de astă dată n'o vĕḑu; de aci îşĭ făcu obiceiŭ d'a trece diminéţa şi séra pe la pórta eĭ în tóte ḑilele, însă maĭ de multe orĭ n'o vedea de cât o vedea.

Intr'o Duminică, ellŭ se găti des de diminéţă şi se duse la biserica vecină cu casa obiectuluĭ afecţiunilorŭ salle, şi nu se căi, căcĭ peste o clipă veni şi juna fată împreună cu bĕtrâna, şi după ce se închină liniscit şi smerit pe la icónele din facia iconostasuluĭ, merse şi se aşeḑă dinaintea unuĭ jeţŭ în locul reservat femeiior, adică în tindă. George de la uşe unde se oprise putu s'o privéscă îndestul de bine

şi să'ĭ enumere tóte calităţile. Atuncĭ recunoscu că juna fată nu avea trăsurile Elenii, şi chiar nuanţa pěruluĭ şi ochilor eĭ, dar era mult maĭ frumósă şi mult maĭ drăgălaşe, căcĭ în loculŭ voluptăţiĭ sensuale, posseda unŭ aer simpaticŭ care te atrage şi tot de o dată 'ţĭ inspiră celle maĭ respectóse gândirĭ. Necunoscuta băgă de sémă că era observată, şi numaĭ de cât obrajiĭ sĕĭ de ordinarŭ rumenĭ se accoperiră de acellŭ stacojiŭ purpuriŭ ce coloréză numaĭ inocenţa, dar nu 'şĭ perdu cumpĕtul, ci 'şĭ vĕdu de rugăciunĭ, fără să dea cui-va să înţelégă că avea vre un păsŭ. După eşirea de la biserică, trecu linŭ pe lângă George, atingĕndu-şĭ modesta şi tot de o dată frumósa eĭ rochiţă de vestmintele luĭ, însă se făcu că nu bagă în sémă nimic şi merse înnainte. George nu fu tot atât de Spartiat; când simţi atingerea eĭ, corpulŭ i se coprinse de o mulţime de fiorĭ împungĕtóre, capul i se turbură, vederea îĭ se întunecă şi ar fi căd̦ut daca nu ar fi fost rezimat de laturea uşiĭ.

După ce eşi de la biserică, trecu iarăşĭ pe la poarta necunoscuteĭ şi ajungĕnd din urmă o babă bĕtrână care şi ea se întorcea de la biserică, îĭ d̦isse:

— Bună d̦iua mamă.

— Mulţumesc d-tale, coconaşul mami.

— Dup'aicĭ eştĭ bĕtrânico?

— Da, măicuţă, şed̦ chiar pe astă uliţă.

— Dacă te-aşŭ întreba ceva aĭ putea să'mĭ daĭ niscaĭ-va lămurirĭ?

— Cum nu? din tot sufletul.

— Aĭ unde-va un locŭ unde să putemŭ vorbi ceva maĭ liniscit?

— De! sciŭ şi eŭ? murmură baba pe gândurĭ.

— Te voiŭ mulţumi fórte bine.

— Póte că acasă la mine, dacă nu'ţĭ este cu supĕrare.

— Staĭ departe?

— Ia o palmă de locŭ.

— Dacă e aşa să mergĕmŭ la d-ta acasă.

— Uite unde staŭ, colo la pórta cu salcia la pórtă.

— Nu e departe.
— D-ta din Bucurescĭ escĭ orĭ de la ţară?
— Ba din Bucurescĭ.
— De mirare lucru că eŭ nu te cunosc!
— Bucurescií sunt marĭ şi eŭ staŭ cam departe d'aicĭ.
— Mi se pare că escĭ negustor?
— Ba nu, snnt slujbaşŭ.
— Slujbaşŭ! esclamă baba uitându-se cu un fel de admirare şi de respect spre George şi apoĭ adaose: Iată c'am ajuns.

Pronunţând aceste cuvinte ajunsese în dreptul uneĭ portiţe cam dĕrâmată, intră în curte şi din curte în o căsuţă ce cam semĕna cu pórta. George nu băgă în seamă nimicŭ, intră în întru, se aşeḑă pe o ladă, şi înţelegênd că baba ardea de nerăbdarea d'a afla maĭ curênd ce avea să'ĭ spue, îĭ ḑisse:

— Mamă poţĭ să'mĭ spuĭ cine şade în casa din astă stradă singura care are o feréstră la drumŭ?
— Care? acea vopsită cu galben, cu ciubucele albe?
— Da.
— Unde suntŭ pomĭ mulţĭ în curte şi brasde de florĭ?
— Aşa.
— Şi maĭ alesŭ unde locuesce o fetişóră mândră ca un bobocelŭ?
— Tocmaĭ mamă.
— Mĕ prinḑŭ că bobocelul 'ţĭ-a robit ânima.
— Aĭ ghicit bĕtrâno.
— Bun gust aĭ avut! dar ştergeţĭ botul puişorule.
— Pentru ce măicuţă?
— Elisa este o fată cinstită, de treabă şi cu frica luĭ Dumneḑeŭ.
— Elisa o chiamă? frumosŭ nume!
— Ce are ea şi nu e frumosŭ? chipŭ de zînă, fire de ângerŭ, curăţenie de ânimă, cinste, vrednicie, iubire de părinţĭ, iubire de aprópe; tóte darurile le are ast-felŭ în câtŭ toţĭ vecinií o iubescŭ şi chiar femeile se înebunescŭ dupŏ ea.
— Ce bine îmĭ facĭ prin aste spuse!
— Mulţĭ coconaşĭ din lumea mare s'aŭ înebunit dupŏ dênsa,

mulţĭ aŭ cheltuitŭ banĭ cu pumnulŭ, dar n'a statŭ cu putinţă s'o înduplece d'a se abate din calea cea dréptă, de şi mumă-sa e vĕduvă şi nu e aşa bogată.

— A cuĭ fată e?

— Tata-sĕŭ a fostŭ arendaşŭ spre partea Târgoviştei şi se numea Niţă Olimpianu. Oh! ce omŭ allŭ luĭ D-ḑeŭ era! poţĭ ḑice c'a fostŭ bunŭ ca pânea caldă, D-ḑeŭ să 'lŭ erte; nimenĭ n'a avutŭ să se plângă de ellŭ în viaţa luĭ. Ne milostiva de moarte însă 'l-a răpitŭ fără de vreme şi a lăsatŭ pe cocóna Linţa vĕduvă, încă tênĕră şi încurcată în daraverĭ. Biata femee s'a descurcat de tóte cum a dat D-ḑeŭ, a vêndut o pereche de case din Târgovişte, a plătitŭ totŭ şi cu ce 'ĭ-a rĕmas a făcut meremetŭ la astă casă ce a avut'o de ḑestre, s'a mutat într'ênsa şi 'şĭ-a crescut fata dându'ĭ nişte pilde vrednice de urmatŭ.

— Bĕtrâno, ḑ sse George palpitând de bucurie, aceia ce îmĭ spuĭ mĕ mulţumesce maĭ multŭ de câtŭ poţĭ să'ţĭ închipueştĭ; spune'mĭ numaĭ un lucru, fata iubesce pe cine-va?

— Vaĭ de mine, coconaşule, ce 'ţĭ trăsnesce prin minte să te gândescĭ!? Ea să iubească? Feréscă D-ḑeŭ, nimicŭ nu s'a simţitŭ pân'acum după urma eĭ.

— Adineaorĭ prin vorbă 'mĭ-aĭ datŭ să înţelegŭ că m'aĭ judecatŭ a fi unŭ berbantŭ amăgitorŭ de fete; să sciĭ că eŭ nu suntŭ din acest soiŭ; din potrivă eŭ aşĭ vrea s'o iaŭ de socie pe astă fată; credĭ că 'mĭ ar da-o măsa?

— De! sciŭ şi eŭ cine escĭ D-ta?

— Sunt omŭ cinstit şi cu frica luĭ D-ḑeŭ, cum 'ţĭ am spus sunt funcţionar, şefŭ de masă, amŭ casele melle şi credŭ să potŭ face fericită p'o femee fără de marĭ pretenţiĭ.

— O măiculiţă! ce spuĭ? D-ta nu eşcĭ de Elisa.

— Pentru ce?

— Pentru că măsa nu póte să'ĭ dea atâta zestre ca să te ia pe D-ta.

— Eŭ nu catŭ la zestre.

— Nu credŭ să aibă maĭ multŭ de 400 galbenĭ şi alle caseĭ, dar după mortea bĕtrâniĭ îĭ dă şi o sforicică de moşie

ce-o are la munte, casa ce aĭ vĕḑut'o şi totŭ ce are pe sufletulŭ sĕŭ.

— Mamă, eŭ nu amŭ nevoe de aste amănunte; iubescŭ pe fată şi voiŭ să s'o iaŭ cu ce are şi voiŭ să 'mĭ jertfescŭ viaţa mea întrégă spre a o face fericită; vreĭ D-ta să'mĭ facĭ unŭ bine d'a te duce la măsa s'o cerĭ pentru mine?

— Eŭ, măiculiţă, nu suntŭ peţitóre.

— Nicĭ eŭ nu te socotescŭ ca ast-fellŭ; din potrivă te socotesc a fi însăşĭ maica mea; te rogŭ dar fă pentru mine aceia ce aĭ face pentru copilul D-tale, şi crede că recunoscinţa mea nu te va face să 'ţĭ pară rĕŭ.

— De! eŭ suntŭ prietenă cu cocóna Linta, o să încercŭ într'o dóră.

— Când te ducĭ măiculiţă? ḑisse George cu nerăbdare.

— Mâne, poimâne.

— Dar acum nu se póte?

— Nu e prea de grabŭ?

— Gândesce-te la nerăbdarea mea.

— Să mĕ ducŭ...

— Când să viŭ ca să aflu resultatul?

— Pe diseară.

— Nu voiŭ lipsi.

— Dă'mĭ înscrisŭ numele, slujba şi locuinţa D-tale.

— Iată le, rĕspunsese George scoţênd din haină unŭ carnetŭ şi din carnetŭ o fóe de hârtie pe care însemnă cu creionulŭ aceia ce i se cerea. Aşa dar pe diseară? adăogă ellŭ sculându-se.

— Pe diséră, rĕspunsse baba petrecêndu 'lŭ până la pórtă.

VIII

Zile de fericire !

Indată ce asfinţi sórele, George se aruncă într'o trăsură elegantă mânată de un Muscal scopit şi alergă acolo unde 'lŭ ducea aprigulŭ dorŭ. Baba îlŭ ascepta în pragulŭ porţiĭ şi cum îl vĕḑu intrat în casă îĭ ḑise:

— Bucură-te că 'ţĭ daŭ veste bună.

— Aĭ fost ? întrebă el palpitând de temere şi impacienţă.

— Da.

— Eĭ bine ?

— A prins bucuros, 'ţĭ-a luat însemnarea şi 'mĭ-a ḑisŭ să viŭ poĭmâne.

— Fata era acolo.

— Nu, stropolea prin cămara eĭ.

— Aĭ dat ochĭ cu dênsa ?

— Nu, căcĭ n'a eşit de loc din casă.

— Te-a primit bine mumă-sa ?

— Fórte bine.

— Ce trebue să fac eŭ d'acum încolo ?

— Nimic alt de cât s'asceptĭ până Joĭ séra.

— Dac'oĭ veni Joĭ, o să poţĭ a'mĭ da vr'un rĕspuns positivŭ.

— Aşa nădăjduescŭ.

De Duminică până Joĭ, traiul luĭ George numaĭ traiŭ nu se putu numi; orele treceaŭ maĭ anevoe de cum trec ḑilele în timp obicĭnuit; dar în sfîrşit bine rĕŭ trecu şi sosi mult asceptata Joĭ. Cum eşi de la cancelarie, George alergă într'o fugă spre casa babeĭ. Bĕtrâna îlŭ ascepta în pragŭ şi cum îl vĕḑù îĭ surîsse şi 'ĭ ḑise:

— S'a hotărit ca Dumineca viitóre să vĭĭ să veḑĭ fata.

Fórte adèsea evenimentele cele maĭ marĭ şi maĭ tragice aŭ debuturile cele maĭ simple şi maĭ lipsite de peripeţiĭ de óre-care însemnĕtate; să nu vĕ miraţĭ dar, iubiţĭ lectorĭ, dacă veţĭ afla că peripeţiele acestuĭ noŭ legămêntŭ fu din cele maĭ simple şi maĭ firescĭ, că Duminecă George vĕḑu pe Elisa, o

plăcu şi fu plăcut şi că Joia următóre se logodi de faţă cu părinţiĭ şi câte-va rude mature, fără să producă vre-unŭ sgomot şi fără să intre în cele maĭ micĭ detaliurĭ de interesŭ.

De atuncĭ George îşĭ petrecea tóte dimineţele şi serile lângă fidanţata luĭ, şi afară de cancelarie, de la care nu lipsise nicĭ o singură ḑi nu maĭ se ducea de nicăirĭ, maĭ ales la Alexandru protectorul luĭ, nu maĭ merse o singură dată măcarŭ. De o cam dată i se păru că Elisa se purta cam rece cu dênsul, că nu'l privea bine, că'ĭ întorcea spatele chiar, şi inima sa se coprinse de temere şi mâhnire; într'o seară însă, în cea d'întâiŭ Duminică, după logodnă, avu ocasie d'a rĕmânea cât va timp singur cu fidanţata sa şi d'a vorbi cu dênsa fără de martorĭ. Atuncĭ juniĭ fidanţaţĭ rămâind singurĭ începură de o cam dată cu sfială şi pe urmă maĭ cu curagiŭ a'şĭ desvălui totŭ adêncul inimeĭ lor. Atuncĭ mirésa îşĭ deschise frumósa şi virginala sa buză şi abia şoptind pronunţă pentru prima óră cuvêntulŭ: te iubescŭ; atuncĭ pentru prima óră sânişorul sĕŭ începu să se agite sub impresiunea primelor palpitărĭ, şi inimióra sa simţi primele simptome ale aceluĭ ataşamentŭ misterios care se numesce amor.

Cât e de frumos! cât e de răpitor! cât e de sublimŭ şi tot de o dată cât e de simplu şi de lipsit de orĭ ce aparat, de orĭ ce decorum primul avênt al uneĭ inime candide. Nicĭ una din acele scene marĭ descrise cu atâta măestrie de poeţĭ nu prepară intrarea în scenă a acesteĭ drame numită primul avênd al ănimeĭ; nicĭ una din acele furtunĭ devastatóre nu ameninţă esistenţa acesteĭ esistenţĭ încă nebăntuită de decepţiunele vieţiĭ, şi cu tóte acestea, abia doă buze tremurătóre se apropie una de alta spre a'şĭ şiopti cuvêntul magic: te iubesc, şi numaĭ de cât zefiriĭ se schimb în furtună, adierea în vifor şi beţia pasiunelor cellor maĭ rafinate rĕmâne o palidă prefăcĕtorie faţă cu acea învăpăere, acea frenesie, acea beţie ce coprinde pe o ființă inocentă când rostesce pentru prima óră acel fermecător cuvênt: te iubescŭ!

Cireaşa cea maĭ rumenă nu este rumenă ca budişióra aceleĭ copile ce încă erĭ nu scia alt de cât să se róge luĭ D-deŭ; rosa cea maĭ purpurină nu este rumenă ca obrăjiorii eĭ, trestia cea maĭ mlădiósă nu tremură la adierea zefiruluĭ ca întregimea fiinţeĭ eĭ şi unda cea maĭ impetuósă nu îşĭ rostogolesce valurile ast-felŭ cum se rostogolesc ondulările peptuluĭ eĭ; un focŭ viŭ dar pur întocmaĭ ca flacăra parfumată a candeleĭ ce aprinde credinciosul în faţa icóneĭ sânteĭ fecióre, consumă în accellŭ momentŭ fiinţa eĭ şi o langóre lină şi totŭ de o dată profundă se face stăpână pe întregimea facultăţilorŭ sale.

Elisa, fericita Elisă cădu în assemenea sublim estaz în momentul în care se simţi maĭ lipită de fidanţatul eĭ care 'ĭ şoptea mereŭ la ureche d'acele cuvinte simple dar atât de ardĕtóre în cât consumă şi gura care le rostescĭ şi ănima fiinţeĭ care le aude! Ea ascultându-le nu putea scóte graiŭ din gură; limba 'ĭ sta mută, vocea i se stinsese, dinţiĭ i se încleştase, dar ochiĭ sĕĭ, dar muşchiĭ obrajilorŭ eĭ, dar înclinarea capuluĭ sĕŭ şi în fine acellŭ filtru care 'ĭ răpea orĭ-ce putere, spuneaŭ cu o elocinţă rară totŭ ce dăcea în ănima sa, tot ce simţea, totŭ ce nu se póte spune prin gură.

George vĕdu pe fidanţata sa astŭ-felŭ cum dorise ănima sa, iubitóre, duiósă, passionată; ochiĭ sĕĭ sorbi privirea eĭ cea langurósă şi scânteetóre, faţa luĭ tresări sub ardintea atingere a buselorŭ eĭ; simţi tresăltările impetuóse ale peptuluĭ eĭ, strânsse la sînulŭ sĕŭ sînulŭ eĭ cellŭ înflăcărat şi nu muri sub povara uneĭ aşa de covârşitóre fericirĭ!.... Nu, ellŭ supportă tóte aste sensaţiunĭ, le gustă pe tóte, se bucură de tóte! fu fericit!

După ce trecu primulŭ avêntŭ, ferictiĭ între fericiţĭ începură a vorbi încetinelŭ, şi prin nisce monosilabe elocuente îşĭ croiră totŭ planulŭ viitoruluĭ lorŭ, şi după ce se învoiră întru tóte, promiţêndu-şĭ reciprocŭ d'a avea fie care gustul celluĭ altŭ, d'aşĭ face pe voe unulŭ altuia şi d'a se iubi până la mórte, busele lorŭ iarăşĭ amuţiră, capetele lorŭ iarăşĭ se înclinară, căutăturele lorŭ iară se contopiră, şi fără să scie cum şi în ce modŭ, obrajiĭ lorŭ se lipiră unulŭ de

altulŭ, mânele li se încleştară, capulŭ eĭ cădu pe umeriĭ luĭ şi se redemă de dênsulŭ şi rĕmasse astfellŭ ne mişcaţĭ ca cum viaţa s'ar fi retrasŭ din corpurile lorŭ.

D'ar fi fostŭ faţă unŭ sculptorŭ n'ar fi vĕdut o grupă maĭ frumósă şi maĭ demnă de dalta unuĭ maestru; părea că însăşĭ natura stătusse în locŭ spre a'ĭ admira şi timpulŭ împiedecasse orele d'a sbura spre a nu le turbura estazul ce 'ĭ coprinsese.

Muritorĭ, o assemenea fericire nu este dată pentru toţí; numaĭ o pereche de ânimĭ candide, iubitóre, ne usate, pline de ilusiunĭ şi ne bântuite de vijelia decepţiunilorŭ, numaĭ nisce asemenea ânimĭ póte s'o guste o dată, numaĭ o singură dată şi apoĭ s'o aprecieḍe. De plânsŭ suntŭ ceĭ ce nu suntŭ astfel, ceĭ ce nu aŭ putut gusta assemenea sublimă fericire!

George şi Elisa ar fi rĕmasŭ astfellŭ multŭ timpŭ fără să simţă că orele treceaŭ şi nóptea înnainta dacă nu venea muma Eliseĭ să spargă farmeculŭ şi să'ĭ smulgă din frumósa lume a nălucirilor, spre a le isbi fruntea de prosaica realitate. Preste câte-va momente George plecă, dar nu tristŭ şi gânditor ca altă dată, ci veselŭ şi fericitŭ. O singură mâhnire simţea încă în suffletulŭ luĭ, aceia că pleacă şi se desparte de drăgălaşea luĭ fidanţată.

IX.

Furtuna se apropie.

Cum spuserăm în capitolul precedent, George de la logodna sa numaĭ dătusse pe la Alexandru. Elena de şi refuzată într'un mod categoric, tutuşĭ nu renunţase la ideia d'a captiva cu timpul pe ingratul sĕŭ adorat şi d'a se face stăpână pe ânima şi voinţa luĭ. De o cam dată se consola numaĭ cu vederea luĭ şi punea în usŭ tótă bateria calităţilor salle : fumuseţea sa, eleganţa corpuluĭ sĕŭ şi micile şi tinerile salle îngrijirĭ carĭ sunt cursele cele maĭ periculóse